

**PhD képzés
(magyar nyelvű)**

**az őszi félévben hirdetett
fakultatív tárgyak tárgyleírásai**

JOGALKOTÁS A GYAKORLATBAN**(a doktori képzés fakultatív tárgya)**

1) Kreditek száma:	5	2) Tanórák száma (átlag - heti - nappali)	2	3) Meghirdetés (félév):	ősz
4) Kurzus típusa	Előadás		5) Értékelés:	Kollokviumi jegy (1-5)	
6) A tárgyjegyző oktató(k)			Dr. Tóth Judit		
7) Intézet, tanszék, mely a tárgy meghirdetéséről gondoskodik			Közjogi Intézet		
8) A tárgy oktatásának célja					
A doktori képzésben, a módszertani blokkban szereplő általános jogalkotási ismereteken túl, a kurzus lehetőséget ad arra, hogy a jogalkotási ciklus elemeinek megismertetése és a jogalkotástan normatani, nyelvi és döntéshozatali konfliktuskezelés követelményei ismeretében, a hallgató, a választott kutatási témájához illeszkedő hazai és nemzetközi döntéshozatali és kodifikációs tevékenységbe betekintést nyerhet egy normaalkotás menetének feldolgozásával. Ez hozzájárul kritikai, elemző és történeti, összehasonlító jogi kutatói jártasságának fejlesztéséhez.					
9) A tárgy tematikája					
1.) A jogalkotási ciklus -- a törvényhozási eljárás működés közben, a Házsabály és a parlamenti irományok rendszerén keresztül. 2.) A törvényhozás bizottsági szinterei, a TAB. 3.) Az önkormányzati rendeletalkotás élő keretei, a Mötv. és az SZMSZ és a törvényességi kontroll rendszere – egy kiválasztott településen 4.) A nyitott jogalkotás eszközei Magyarországon és más országokban 5.) A parlamenti irományok rendszere, Országgyűlés Hivatal szerepe 6.) EU kodifikációs tevékenységének nyilvánossága, EP és a Bizottság elektronikus felületein megjelenő tervezetek 7.) ENSZ szervezetek kodifikációs tevékenységének nyilvánossága, az érdekkonfliktusok feltárása 8.) Látogatás egy önkormányzatnál, egy rendelet-tervezet feletti vitán, konzultáció képviselővel/tanácsnokkal, jegyzővel, illetve saját adatgyűjtés nemzetközi fórumon való szabályozás genezisében közreműködőknél, előkészítő iratokban – saját adatgyűjtés, elemzés, konzultáció					
10) Az írásos tananyag, segédanyag					
A kurzushoz készített ppt A törvényalkotás folyamata: https://www.parlament.hu/documents/10181/62157/T%C3%B6rv%C3%A9nyalkot%C3%A1si+folyamat%C3%A1bra+0509javított/1600b677-8e26-4362-b1a0-b3f8ea8d92de?version=1.0&inheritRedirect=true Petrétei József: Jogalkotás. IJOTEN (2023) szócikke http://ijoten.hu/szocikk/jogalkotas UN legislation https://legal.un.org/ola/div_cod.aspx?section=cod https://legal.un.org/ilc/ EU legislation: https://eur-lex.europa.eu/browse/summaries.html https://eur-lex.europa.eu/HU/legal-content/glossary/codification.html					

<https://www.consilium.europa.eu/hu/council-eu/preparatory-bodies/working-party-codification-legislation/>

Tilk Péter: A hatásvizsgálatok szerepe és fontossága a helyi jogalkotásban. Jegyző 2017/1.

<https://jegyzo.hu/a-hatasvizsgalatok-szerepe-es-fontossaga-a-helyi-jogalkotasban/>

Ajánlott irodalom:

Parlamentek Európában. Összehasonlító parlamenti jogi tanulmányok / szerk. Nagy Csongor István, Papp Imre, Sepsi Tibor - Parlamenti Módszertani Iroda, 2003.

KIM (Agg Barnabás) ÚTMUTATÓ a helyi önkormányzatok által alkotható önkormányzati rendeletekhez <http://www.kormanyhivatal.hu/download/0/d9/30000/utmutato.pdf>

Országgyűlési Napló <http://www.parlament.hu/orszaggyulesi-naplo>

Irományok a parlamentben <http://www.parlament.hu/bevezetes-az-iromany-fogalma->

Digitalizált Törvényhozási Tudástár <http://dt.ogyk.hu/hu/>

11) A számonkérés jellemzői:

prezentáció készítése

12) Kompetenciák

Tudás

- Ismeri és érti a közjoghoz és különösen a jogalkotási folyamathoz kapcsolódó elméleti követelményeket.
- Megérti a normaalkotási érdekkonfliktusokat, az állami és intézmény-irányítás jogi háttérét és működésének elveit, ide értve annak történeti, emberi jogi, demokratikus kormányzás gyakorlati jelentőségét. .
- Történeti összefüggéseiben is ismeri a normaalkotási minőségi követelményeit, ide értve az emberi jogok, a demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét a szabályozási folyamatban.
- Ismeri a hazai, az európai és nemzetközi jogi előkészítő munka, nyilvánosság kereteit, és az erre vonatkozó alkotmánybírósági, nemzetközi fórumokon született követelményeket, ajánlásokat.
- Ismeri az egyes jogterületi terminológia sajátosságait és annak közérthetőséget elősegítő nyelvi, hatáselemzési és egyeztetési sajátosságait.

Képességek

- Alkalmas a jogszabályok, intern normák lényeglátó és kritikus elemzésére a jogállami értékek keretei között.
- Biztosan kezeli a kutatási módszertannak a minőségi jogalkotásra vonatkozó elemeit és terminológiát.
- Képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére, valamint saját kutatással azok továbbfejlesztésére kutatási területén az ideális rendszerű jogalkotás eszközeinek alkalmazásával.
- Képes az önkormányzási, önjagazgatási, közhasznúsági és magánigazgatási viszonyok és érdekkonfliktusok közötti eligazodásra.

Attitűdök

- Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra a normaalkotás jobb minősége terén, így különösen a diszkriminációt és az emberi méltóság hatékony, új eszközökkel történő megóvása érdekében.
- Értéknek tekinti az alkotmányosságot, kutató munkájában érvényesíti a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.

- Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
- Elutasítja a normák megalkotásának antihumánus, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeit, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez..

Autonómia és felelősség

- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitása alakítására, fellép a kutatói értékeinek fejlesztése érdekében.
- Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó azokért személyes felelősségvállalásra és elkötelezett, hogy javaslataival fejleszthesse a normaalkotás minőségét célzó döntéshozatalt.
- A kutatói etikának megfelelően végzi munkáját, törekszik a világos megfogalmazása írott és verbális feladatteljesítés során.

A BÜNTETŐ TÁRGYALÁSI RENDSZEREK**(a doktori képzés fakultatív tárgya)**

1) Kreditek száma:	5	2) Tanórák száma (átlag - heti - nappali)	2	3) Meghirdetés (félév):	ősz
4) Kurzus típusa	Előadás		5) Értékelés:	Kollokviumi jegy (1-5)	
6) A tárgyjegyző oktató(k)			Prof. Dr. Fantoly Zsanett		
7) Intézet, tanszék, mely a tárgy meghirdetéséről gondoskodik			Bűnügyi Tudományok Intézete		
8) A tárgy oktatásának célja					
A kurzus célja, hogy a doktori képzésben részt vevő hallgatók megismerjék a magyar büntető igazságszolgáltatás főbb sajátosságait.					
9) A tárgy tematikája					
- A büntető igazságszolgáltatási rendszerek általános jellemzői alapján a magyar büntetőeljárás rendszertani elhelyezése - A magyar büntető eljárásjog történeti fejlődése - A 2017. évi XC. törvény lényeges jogintézményeinek összehasonlító-jogi bemutatása, ismertetése					
10) Az írásos tananyag, segédanyag					
Zsanett FANTOLY , Árpád BUDAHÁZI : <u>Introduction to the New Hungarian Criminal Procedure (Part I.)</u>					
Zsanett FANTOLY , Árpád BUDAHÁZI : <u>Introduction to the New Hungarian Criminal Procedure (Part II.)</u>					
https://epa.oszk.hu/05200/05288/00082/pdf/					
11) A számonkérés jellemzői:		Egy szerzői ív terjedelmű beadandó dolgozat megírása a magyar büntetőeljárás egy, az oktatóval előre egyeztetett témában, összehasonlító-jogi elemek beépítésével			
12) Kompetenciák					
Tudás					
• Rendelkezik az adott tudományterület tárgykörének, általános és specifikus jellemzőinek, legfontosabb irányainak és pontosan kidolgozott határainak, megállapodott és vitatott összefüggéseinek kutatási szintű ismeretével. • Alkotó módon megérti az adott tudományterület összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő fogalmi rendszereket, terminológiát. • Rendelkezik adott tudományterület önálló kutatásához szükséges kutatás-módszertani ismeretekkel.					
Képességek					
• Képes az adott szakterület kreatív analízisére, átfogó és speciális összefüggések szintetikus, új szemléletű megfogalmazására és az ezekkel adekvát értékelő és kritikai tevékenységre.					

- Alkalmazni, illetve továbbfejleszteni tudja szakterületének sajátos ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.
- Képes az elvi kérdések újszerű, eddig ismeretlen gyakorlati vonatkozásainak kreatív kidolgozására.
- Képes új projektek tervezésére, megvalósítására, adott tudományterületen kutatást végezni, új technikákat és megközelítéseket kialakítani.
- Képes előre nem látható szakmai problémák azonosítására, és az azok megoldásához szükséges kutatási szintű részletes elvi és gyakorlati háttér feltárására.
- Képes szakterülete szempontjából lényeges új viszonyok, a személyes és közösségi lét szempontjából releváns, átfogó összefüggések felépítésére és közvetítésére.

Attitűdök

- Képviseli és saját témájához kapcsolódva továbbfejleszti azokat a relációkat, amelyek a szakterület sajátosságából következően járulnak hozzá szakmai hálózatépítés folyamatához.
- Rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely lehetővé teszi a kutatási területén jelen pillanatban még átláthatatlan, előrejelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítását és megoldását.
- Jellemző viszonyulása a szilárd szakmai elköteleződés, az új utak keresésére való elhivatottság állandósulása, a kitartó munkavégzés szükségességének elfogadása.

Autonómia és felelősség

- Alkotó, kreatív önállósággal épít ki és kezdeményez új tudásterületeket, és kezdeményez új gyakorlati megoldásokat.
- Vezető szereppel és magas szintű kooperációval képes részt venni az elméleti és gyakorlati kérdések megfogalmazásában.
- Képes egyenrangú, vitapartneri szerep vitelére a tudományterület szakembereivel.
- Felelősséggel vállalja szakmája elméleti és gyakorlati kérdései kapcsán új etikai kérdések felvetését és megválaszolását.

**A SZABADSÁGELVONÁSSAL JÁRÓ SZANKCIÓK HAZAI
VÉGREHAJTÁSÁNAK KÉRDÉSEI AZ EURÓPAI NORMÁK TÜKRÉBEN**

(a doktori képzés fakultatív tárgya)

1) Kreditek száma:	5	2) Tanórák száma (átlag - heti - nappali)	2	3) Meghirdetés (félév):	ősz
4) Kurzus típusa	Előadás		5) Értékelés:	Kollokviumi jegy (1-5)	
6) A tárgyjegyző oktató(k)			Dr. Juhász Zsuzsanna		
7) Intézet, tanszék, mely a tárgy meghirdetéséről gondoskodik			Bűnügyi Tudományok Intézete		
8) A tárgy oktatásának célja					
A kurzus az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának releváns börtönügyi tárgyú ajánlásai, az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjoga és a CPT tevékenysége alapján igyekszik feltárni és megtárgyalni a szabadságelvonással járó szankciók, így különösen a szabadságvesztés, elzárás, illetve a javítóintézeti nevelés végrehajtásának hangsúlyos kérdéseit.					
9) A tárgy tematikája					
1. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának, a CPT-nek és az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának szerepe az európai börtönügy megreformálásában, a személyi szabadságuktól megfosztott személyekkel szembeni bánásmód alakításában 2. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjoga és annak kihatásai a magyar szabályozásra és végrehajtási gyakorlatra 3. Az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának releváns börtönügyi tárgyú ajánlásai 4. A CPT megtevékenysége a fogvatartottakkal szembeni rossz bánásmód megelőzésére 5. A fiatalkorúak elítélésének és fogvatartásának főbb szempontjai az európai börtönügyben					
10) Az írásos tananyag, segédanyag					
Juhász Zsuzsanna: Börtönügy Európában. A büntetés-végrehajtás megoldásra váró kérdései, Szeged, Iurisperitus Bt, 2014; Juhász Zsuzsanna: A fogvatartottak emberi jogai. Válogatás a strasbourgi Emberi Jogi Bíróság esetjogából. Szeged, Iurisperitus Kiadó, 2021; Dirk van Zyl Smit – Sonja Snacken: Principles of European Prison Law and Policy, Oxford, Oxford University Press, 2009; Alexandra Cox – Laura S. Abrams (eds.): The Palgrave International Handbook of Youth Imprisonment, Palgrave, 2021					
11) A számonkérés jellemzői:		A kurzus az előadásokon elhangzottak és a segédanyagok alapján szóbeli vizsga keretében teljesíthető.			
12) Kompetenciák					
Tudás					
A kurzust azt a hallgató teljesíti, aki • rendelkezik az európai börtönügy, illetve a személyi szabadságot elvonó jogkövetkezmények végrehajtása legfontosabb irányainak, összefüggéseinek kutatási szintű ismeretével:					

- alkotó módon megérti az EJEB, az ET Miniszteri Bizottsága és a CPT tevékenységének összehangoltságát, szerepüket a személyi szabadságuktól megfosztott személyekkel szembeni bánásmód alakításában;
- rendelkezik adott tudományterület önálló kutatásához szükséges kutatás-módszertani ismeretekkel.

Képességek

A kurzust azt a hallgató teljesíti, aki

- képes a személyi szabadság elvonásával járó jogkövetkezmények végrehajtásához kapcsolódó elvi kérdések újszerű megfogalmazására, és gyakorlati vonatkozásainak kreatív kidolgozására;
- képes az európai börtönügy pilléreinek kreatív analízisére, átfogó és speciális összefüggések szintetikus, új szemléletű megfogalmazására, valamint ennek nyomán a szabadságelvonással járó jogkövetkezmények hazai szabályozásához/végrehajtási gyakorlatához kapcsolódóan adekvát értékelő és kritikai tevékenységre;
- képes előre nem látható végrehajtási problémák beazonosítására, és az azok megoldásához szükséges kutatási szintű részletes elvi és gyakorlati háttér feltárására;
- alkalmazni, illetve továbbfejleszteni tudja szakterületének sajátos ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.

Attitűdök

A kurzust azt a hallgató teljesíti, aki

- rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely lehetővé teszi a kutatási területén jelenleg még előjelezhetetlen kutatási problémák azonosítását és megoldását;
- jellemző viszonyulása a szilárd szakmai elköteleződés, elhivatottság a fogvatartottakkal szembeni emberséges bánásmód iránt.

Autonómia és felelősség

A kurzust azt a hallgató teljesíti, aki

- alkotó, kreatív önállósággal kezdeményez új gyakorlati megoldásokat;
- magas szintű kooperációval képes részt venni az elméleti és gyakorlati kérdések megfogalmazásában.

A HÁZASTÁRSÁK ÉS ÉLETTÁRSÁK VAGYONI VISZONYAINAK RENDEZHETŐSÉGE AZ ÚJ PTK. MEGVÁLTOZOTT JOGSZABÁLYI KÖRNYEZETÉBEN (a doktori képzés fakultatív tárgya)					
1) Kreditek száma:	5	2) Tanórák száma (átlag - heti - nappali)	2	3) Meghirdetés (félév):	ősz
4) Kurzus típusa	Előadás		5) Értékelés:	Kollokviumi jegy (1-5)	
6) A tárgyjegyző oktató(k)			Dr. Hegedűs Andrea		
7) Intézet, tanszék, mely a tárgy meghirdetéséről gondoskodik			Civilisztikai Tudományok Intézete		
8) A tárgy oktatásának célja					
A doktorandusz hallgatók a családjog tananyagában tanultakhoz képest jóval mélyebben és szélesebb körben ismerkedjenek meg a házastársakat és élettársakat érintő vagyoni kérdésekkel, mind elméleti, mind pedig gyakorlati síkon. Ezen kívül a hallgató készülő PhD dolgozata és a tárgy körébe tartozó téma kapcsolódási pontjainak feltárása is fontos szerephez jut.					
9) A tárgy tematikája					
HÁZASSÁGI VAGYONJOG A CSJK-BAN A. Általános rendelkezések B. A házastársi vagyontársaság (törvényes vagyoni jogi rendszer szabályai) 1) A házastársi közös vagyon és a különvagyon 2) A vagyontársasághoz tartozó vagyontárgyak használata és kezelése 3) Rendelkezés a közös vagyonnal 4) A rendelkezési jog gyakorlásából eredő felelősség 5) A vagyontársaság megszűnése 6) A házastársi közös vagyon megosztása C. A házassági vagyoni szerződés 1) Általános rendelkezések (a szerződés tartalma, megkötésének feltételei, alaki érvényesség feltételei, a vagyoni jogi szerződések közjegyzői nyilvántartása, a szerződés módosítása, és megszüntetése, harmadik személyek védelme, rendelkezés halál esetére) 2) Fakultatív házassági vagyoni jogi rendszerek (Vagyonelkülönítési rendszer, Közszerzeményi rendszer) 3) A szerződés megszűnése AZ ÉLETTÁRSI KAPCSOLATRA VONATKOZÓ VAGYONI SZABÁLYOK A KK-BAN A. Az élettársi vagyoni jogi szerződés B. Élettársak közti törvényes vagyoni jogi rendszer C. Az élettársak lakáshasználatának szerződéses rendezése A HÁZASTÁRSÁK ÉS ÉLETTÁRSÁK KÖZÖTT KÖTHETŐ EGYÉB POLGÁRI JOGI SZERZŐDÉSEK SPECIÁLIS SZABÁLYAI Kitekintés a hallgató PhD dolgozatának a kurzus témájához kapcsolódó pontjaira.					
10) Az írásos tananyag, segédanyag					
▪ HEGEDŰS Andrea: Polgári jog. Családjog, Budapest, R.I.M.Á.K. Kiadó. 2025. ▪ Polgári jog III/VI., Családjog, szerkesztő: Kőrös András), ORAC Kiadó, Budapest, 2024.					

▪ Nagykommentár a Polgári Törvénykönyvhöz, (szerk.: Vékás Lajos – Gárdos Péter), Wolters Kluwer Kiadó, Budapest, 2021. ▪ TÓTHNÉ FÁBIÁN Eszter: Egy tanulmány az Új Ptk. házassági vagyoni jogi rendelkezései Vitatervezetének előkészítéséhez. Javaslat a házassági vagyoni jog újraszabályozására. A házastársak és az élettársak szerződésai. (In.: Acta Conventus de Iure Civili Tomus XII. Lectum Kiadó, Szeged, 2010 (A kötet a szerzőnek a kodifikációs Családjogi Munkabizottság részére, 2000-ben írott tanulmányát tartalmazza.)	
11) A számonkérés jellemzői:	Az oktatóval előre egyeztetett témában önálló tanulmány készítése 8-10 oldal terjedelemben.
12) Kompetenciák	
Tudás • Rendelkezik az adott tudományterület tárgykörének, általános és specifikus jellemzőinek, legfontosabb irányainak és pontosan kidolgozott határainak, megállapodott és vitatott összefüggéseinek kutatási szintű ismeretével. • Alkotó módon megérti az adott tudományterület összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő fogalmi rendszereket, terminológiát. • Rendelkezik adott tudományterület önálló kutatásához szükséges kutatás-módszertani ismeretekkel. Képességek • Képes az adott szakterület kreatív analízisére, átfogó és speciális összefüggések szintetikus, új szemléletű megfogalmazására és az ezekkel adekvát értékelő és kritikai tevékenységre. • Alkalmazni, illetve továbbfejleszteni tudja szakterületének sajátos ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit. • Képes az elvi kérdések újszerű, eddig ismeretlen gyakorlati vonatkozásainak kreatív kidolgozására. • Képes új projektek tervezésére, megvalósítására, adott tudományterületen kutatást végezni, új technikákat és megközelítéseket kialakítani. • Képes előre nem látható szakmai problémák azonosítására, és az azok megoldásához szükséges kutatási szintű részletes elvi és gyakorlati háttér feltárására. • Képes szakterülete szempontjából lényeges új viszonyok, a személyes és közösségi lét szempontjából releváns, átfogó összefüggések felépítésére és közvetítésére. Attitűdök • Képviseli és saját témájához kapcsolódva továbbfejleszti azokat a relációkat, amelyek a szakterület sajátosságából következően járulnak hozzá szakmai hálózatépítés folyamatához. • Rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely lehetővé teszi a kutatási területén jelen pillanatban még átláthatatlan, előjelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítását és megoldását. • Jellemző viszonyulása a szilárd szakmai elköteleződés, az új utak keresésére való elhivatottság állandósulása, a kitartó munkavégzés szükségességének elfogadása. Autonómia és felelősség • Alkotó, kreatív önállósággal épít ki és kezdeményez új tudásterületeket, és kezdeményez új gyakorlati megoldásokat. • Vezető szereppel és magas szintű kooperációval képes részt venni az elméleti és gyakorlati kérdések megfogalmazásában. • Képes egyenrangú, vitapartneri szerep vitelére a tudományterület szakembereivel.	

• Felelősséggel vállalja szakmája elméleti és gyakorlati kérdései kapcsán új etikai kérdések felvetését és megválaszolását.

HITELEZŐVÉDELMI ALAPGONDOLATOK**(a doktori képzés fakultatív tárgya)**

1) Kreditek száma:	5	2) Tanórák száma (átlag - heti - nappali)	2	3) Meghirdetés (félév):	tavaszi
4) Kurszus típusa	Előadás		5) Értékelés:	Kollokviumi jegy (1-5)	
6) A tárgyjegyző oktató(k)			dr. Farkas Csaba		
7) Intézet, tanszék, mely a tárgy meghirdetéséről gondoskodik			CTI		
8) A tárgy oktatásának célja: A tárgy oktatásának célja annak a bemutatása, hogy a vállalkozás szabadsága mellett milyen hangsúlyt kap a hitelezővédelem. A hitelezővédelem a társasági jogban önálló alapelv. Jogirodalmi és joggyakorlati jelentősége van annak, hogy a társasággal kapcsoltba kerülő fogyasztók, hitelezők milyen intézményi keretben gyakorolhatják a jogaikat.					
9) A tárgy tematikája Gazdasági társaságok csoportosítása, a jogi személyiség lényege Vállalkozás szabadsága versus hitelezővédelem Az előtársaság jogintézménye. Felelősség a vagyoni betétek szolgáltatásáért Tagi kötelezettség, tagi felelősség, hitelezővédelem Tagi felelősség az egyes gazdasági társaságok esetében Tőkevédelem/hitelezővédelem Jogutód nélkülimegszűnés/hitelezővédelem Átalakulás a hitelezővédelem szemszögéből Törvényességi felügyeleti eljárás szabályai					
10) Az írásos tananyag, segédanyag Ptk. Ctv. Előadás					
11) A számonkérés jellemzői:		A számonkérés írásbeli vizsga alapján történik. Az írásbeli vizsga előzetes kérést követően az adott vizsgaidőszakban megtekinthető. A dolgozat megmutatására a kérelem beérkezését követő legfeljebb 7 napon belül az oktató lehetőséget biztosít.			
12) Kompetenciák					
Tudás • Rendelkezik az adott tudományterület tárgykörének, általános és specifikus jellemzőinek, legfontosabb irányainak és pontosan kidolgozott határainak, megállapodott és vitatott összefüggéseinek kutatási szintű ismeretével. • Alkotó módon megérti az adott tudományterület összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő fogalmi rendszereket, terminológiát. • Rendelkezik adott tudományterület önálló kutatásához szükséges kutatás-módszertani ismeretekkel.					
Képességek					

- Képes az adott szakterület kreatív analízisére, átfogó és speciális összefüggések szintetikus, új szemléletű megfogalmazására és az ezekkel adekvát értékelő és kritikai tevékenységre.
- Alkalmazni, illetve továbbfejleszteni tudja szakterületének sajátos ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.
- Képes az elvi kérdések újszerű, eddig ismeretlen gyakorlati vonatkozásainak kreatív kidolgozására.
- Képes új projektek tervezésére, megvalósítására, adott tudományterületen kutatást végezni, új technikákat és megközelítéseket kialakítani.
- Képes előre nem látható szakmai problémák azonosítására, és az azok megoldásához szükséges kutatási szintű részletes elvi és gyakorlati háttér feltárására.
- Képes szakterülete szempontjából lényeges új viszonyok, a személyes és közösségi lét szempontjából releváns, átfogó összefüggések felépítésére és közvetítésére.

Attitűdök

- Képviseli és saját témájához kapcsolódva továbbfejleszti azokat a relációkat, amelyek a szakterület sajátosságából következően járulnak hozzá szakmai hálózatépítés folyamatához.
- Rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely lehetővé teszi a kutatási területén jelen pillanatban még átláthatatlan, előjelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítását és megoldását.
- Jellemző viszonyulása a szilárd szakmai elköteleződés, az új utak keresésére való elhivatottság állandósulása, a kitartó munkavégzés szükségességének elfogadása.

Autonómia és felelősség

- Alkotó, kreatív önállósággal épít ki és kezdeményez új tudásterületeket, és kezdeményez új gyakorlati megoldásokat.
- Vezető szereppel és magas szintű kooperációval képes részt venni az elméleti és gyakorlati kérdések megfogalmazásában.
- Képes egyenrangú, vitapartneri szerep vitelére a tudományterület szakembereivel.
- Felelősséggel vállalja szakmája elméleti és gyakorlati kérdései kapcsán új etikai kérdések felvetését és megválaszolását.

TÖRVÉNYKEZÉSI REFORMOK MAGYARORSZÁGON A POLGÁRI KORBAN
(a doktori képzés fakultatív tárgya)

Kreditek száma:	5	Tanórák száma (átlag - heti - nappali)	2	Meghirdetés (félév):	ősz	Értékelés:	Kollokviumi jegy (1-5)
1) A tárgyjegyző oktató(k)			Dr. Antal Tamás egyetemi tanár				
2) Intézet, tanszék, mely a tárgy meghirdetéséről gondoskodik			Európai Jogtörténeti Tanszék				
3) A tárgy oktatásának célja			A kurzus célja a hallgatók ismereteinek szélesítése a dualizmus és a két világháború közti korszak alkotmány- és jogfejlődését illetően. A tradicionális szakirodalmaktól a legújabb kutatásokig felhasználható minden forrás, amely a magyar bírósági és ügyészségi szervezet, valamint az eljárásjogok s a bírói jogviszony témakörébe tartozik. Egyúttal mindez bevezetést is képez a törvénykezési jog világába.				
4) A tárgy tematikája			1. A dualizmus kori igazságszolgáltatási szervezet intézményei; 2. Az igazságszolgáltatási szervezet átalakítása Horvát Boldizsár és Szilágyi Dezső miniszteri megbízatása idején; 3. Magyar igazságügy-miniszterek tevékenysége, életútja; 4. A magyar esküdtszéki rendszer reformjai és működése; 5. A királyi ítélőtáblák reformja; 6. A bírói szolgálati jogviszony változásai; 7. Az osztrák-magyar konzuli bírászkodás intézményei; 8. A polgári és a bünvádi eljárásjog jellemzői; 9. A választási bírászkodás Magyarországon. 1. Institutions of the Hungarian judicial system during the Austro-Hungarian Monarchy; 2. The transformation of the judicial system during the ministerial mandates of Boldizsár Horvát and Dezső Szilágyi; 3. The activities and careers of Hungarian Ministers of Justice; 4. Reforms and operation of the Hungarian jury system; 5. The reform of the royal courts; 6. Changes in the legal status of judges; 7. Institutions of Austro-Hungarian consular jurisdiction; 8. Characteristics of civil and criminal procedural law; 9. Jurisdiction on controverted elections in Europe and Hungary.				
5) Az írásos tananyag, segédanyag:			MÁTHÉ GÁBOR: <i>A magyar burzsoá igazságszolgáltatási szervezet kialakulása, 1867–1875.</i> Budapest, 1982. BÓNIS GYÖRGY – DEGRÉ ALAJOS – VARGA ENDRE: <i>A magyar bírósági szervezet és perjog története.</i> Zalaegerszeg, 1996. STIPTA ISTVÁN: <i>A magyar bírósági rendszer története.</i> Debrecen, 1998. ANTAL TAMÁS: <i>Törvénykezési reformok Magyarországon (1890–1900).</i> Szeged, 2006. NÁNÁSI LÁSZLÓ: <i>A magyar királyi ügyészség története (1871–1945).</i> Budapest, 2011. NAVRATIL SZONJA: <i>A jogász hivatásrendek története Magyarországon (1868/1869–1937).</i> Budapest, 2014. ROKOLYA GÁBOR: <i>A polgári közjegyzőség emlékezete, 1875–1949.</i> Budapest, 2009. RUSZOLY JÓZSEF: <i>A választási bírászkodás története Magyarországon.</i> (Szerk.: Antal Tamás) Szeged, 2015.				

HOMOKI-NAGY MÁRIA (szerk.): <i>Konferencia a bírói hatalomról és az állampolgárságról</i>. (IV. Szegedi Jogtörténeti Napok) Szeged, 2011. CSIBI NORBERT – DOMANICZKY ENDRE (szerk.): <i>Deák és utódai. Magyar igazságügyi miniszterek 1848/49-ben és a dualizmus korában</i>. Pécs, 2004. MARTYN RADY: <i>Customary Law in Hungary: Courts, Texts, and the Tripartitum</i>. Oxford, 2015. TAMÁS ANTAL: <i>A Hundred Years of Public Law in Hungary (1890–1990): Studies on the Modern Hungarian Constitution and Legal History</i>. Novi Sad, 2012.	
6) Számonkérés:	A kurzus teljesítése egy szabadon választott résztéma egyéni kutatáson alapuló bemutatásával történik, amelyhez levéltári kútfők vagy könyvtári források használandók fel.
7) A tantárggyal kialakítandó konkrét tanulási eredmények (kompetenciák):	1. <i>A hallgató tudása</i>: bővülnek a hallgató tárgyi ismeretei az egyetemes és magyar jogtörténet vonatkozásában; alkotó módon megérti az adott tudományterület összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő fogalmi rendszereket, terminológiát. 2. <i>A hallgató képessége</i>: elhatárolja a törvénykezés történetével kapcsolatos fejlődési modelleket és jogintézményeket; képes az elvi kérdések újszerű, eddig ismeretlen gyakorlati vonatkozásainak kreatív kidolgozására. 3. <i>A hallgató attitűdje</i>: orientált a jogászai műveltség megszerzésére, a korszerű jogtörténelem tanulására. Rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely lehetővé teszi a kutatási területén jelen pillanatban még átláthatatlan, előjelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítását és megoldását. 4. <i>A hallgató autonómiája és felelőssége</i>: rendszeresen részt vesz a szakirányú előadásokon, és elsajátítja az ott hallottakat, elolvassa a kötelező és az ott ajánlott irodalmat, önálló kutatást folytat; magas szintű kooperációval képes részt venni az elméleti és gyakorlati kérdések megfogalmazásában.

**VÁLASZTÓJOG ÉS VÁLASZTÁSI RENDSZER A TÖRTÉNELMI
MAGYARORSZÁGON**

(a doktori képzés fakultatív tárgya)

Kreditek száma:	5	Tanórák száma (átlag - heti - nappali)	2	Meghirdetés (félév):	ősz	Értékelés:	Kollokviumi jegy (1-5)
1) A tárgyjegyző oktató(k)			Dr. Antal Tamás egyetemi tanár				
2) Intézet, tanszék, mely a tárgy meghirdetéséről gondoskodik			Európai Jogtörténeti Tanszék				
3) A tárgy oktatásának célja							
A kurzus célja a hallgatók ismereteinek szélesítése a dualizmus, a két világháború közötti korszak, valamint a népi demokratikus államberendezkedés alkotmány- és jogfejlődését illetően. A tradicionális szakirodalmaktól a legújabb kutatásokig felhasználható minden forrás, amely a magyar országgyűlési, nemzetgyűlési, törvényhatósági és tanácsai választások témakörébe tartozik 1848 és 1990 között. Külföldi kitekintés is lehetséges.							
4) A tárgy tematikája							
1. Az 1848. évi választójogi törvényeink (Pozsony, Kolozsvár) és a választási eljárás							
2. A dualizmus kori magyar és osztrák választási rendszerek jogintézményei;							
3. A két világháború közötti magyar képviseleti rendszer jogintézményei;							
4. A választási bíráskodás gyakorlata Magyarországon;							
5. A választási statisztika Magyarországon;							
6. A törvényhatósági választások intézményi alapjai;							
7. A népi demokratikus választások és helyük az államszervezetben;							
8. Kitekintés más államok modernkori választójogára.							
1. The 1848 electoral laws in Hungary and Transylvania and the electoral procedure							
2. The legal institutions of the Hungarian and Austrian electoral systems during the dualist era;							
3. The legal institutions of the Hungarian representative system between the World Wars;							
4. The practice of decision on controverted parliamentary elections in Hungary;							
5. Electoral statistics in Hungary;							
6. The institutional foundations of municipal elections;							
7. People's democratic elections and their place in the state organization;							
8. An outlook on the modern electoral law of other states.							
5) Az írásos tananyag, segédanyag:							
RUSZOLY JÓZSEF: <i>Választójog és választási rendszer Magyarországon. Az 1848-iki törvényeink gyakorlatához.</i> = Jogtörténeti Tár 2/4. Szeged, 2016.							
RUSZOLY JÓZSEF: <i>Országgyűlési képviselő-választások Magyarországon. 1861–1868. Az 1848. évi pozsonyi V. és kolozsvári II. törvénycikkek gyakorlata kormányhatósági és hazai helyhatósági levéltári források alapján.</i> = Jogtörténeti Tár 2/2. Budapest, 1999.							
RUSZOLY JÓZSEF: <i>Országgyűlési képviselő-választások Magyarországon. 1869–1874. Az 1848. évi pozsonyi V. és kolozsvári II. törvénycikkek gyakorlatához hazai helyhatósági levéltári források alapján.</i> = Jogtörténeti Tár 2/3. Szeged, 2013.							
RUSZOLY JÓZSEF: <i>A választási bíráskodás története Magyarországon.</i> = Jogtörténeti Tár 3. Szeged, 2014.							
RUSZOLY JÓZSEF: <i>Újabb magyar alkotmánytörténet, 1848–1949. Válogatott tanulmányok.</i> Budapest, 2002. 38–66. p., 67–93. p., 188–206. p., 264–294. p., 295–336. p., 346–360. p.							

ANTAL TAMÁS: <i>A tanácsrendszer és jogintézményei Szegeden (1950–1990). Szervezeti és működési alapvetések.</i> = Dél-alföldi évszázadok 26. Szeged, 2009. ANTAL TAMÁS: <i>Hódmezővásárhely törvényhatósága (1919–1944). Fejezetek a magyar városigazgatás történetéből.</i> = Dél-alföldi évszázadok 27. Szeged, 2010.	
6) Számonkérés:	A kurzus teljesítése egy szabadon választott résztema egyéni kutatáson alapuló bemutatásával történik, amelyhez levéltári kútfők vagy könyvtári források használandók fel.
7) A tantárggyal kialakítandó konkrét tanulási eredmények (kompetenciák):	1. <i>A hallgató tudása:</i> bővülnek a hallgató tárgyi ismeretei az egyetemes és magyar jogtörténet vonatkozásában; alkotó módon megérti az adott tudományterület összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő fogalmi rendszereket, terminológiát. 2. <i>A hallgató képessége:</i> elhatárolja a választójog és a képviseleti szervek történetével kapcsolatos fejlődési modelleket és jogintézményeket; képes az elvi kérdések újszerű, eddig ismeretlen gyakorlati vonatkozásainak kreatív kidolgozására. 3. <i>A hallgató attitűdje:</i> orientált a jogász műveltség megszerzésére, a korszerű jogtörténelem tanulására. Rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely lehetővé teszi a kutatási területén jelen pillanatban még átláthatatlan, előjelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítását és megoldását. 4. <i>A hallgató autonómiája és felelőssége:</i> rendszeresen részt vesz a szakirányú előadásokon, és elsajátítja az ott hallottakat, elolvassa a kötelező és az ott ajánlott irodalmat, önálló kutatást folytat; magas szintű kooperációval képes részt venni az elméleti és gyakorlati kérdések megfogalmazásában.

A MAGYAR BÜNTETŐJOG ALAPINTÉZMÉNYEINEK FEJLŐDÉSTÖRTÉNETE**(a doktori képzés fakultatív tárgya)**

1) Kreditek száma:	5	2) Tanórák száma (átlag - heti - nappali)	2	3) Meghirdetés (félév):	ősz
4) Kurzus típusa	konzultáció		5) Értékelés:	Kollokviumi jegy (1-5)	
6) A tárgyjegyző oktató(k)			Prof. Dr. Balogh Elemér		
7) Intézet, tanszék, mely a tárgy meghirdetéséről gondoskodik			Európai Jogtörténet Tanszék		
8) A tárgy oktatásának célja					
A tárgy célja, hogy a magyar büntetőjog-történet mélyebb tanulmányozására vágyó doktorandusz hallgatók módszert és ismereteket kapjanak az önálló munkához. Relevanciája abban jelölhető meg, hogy az itt szerzett tudás birtokában magabiztosabban tudnak mozogni a tágan vett történeti kriminológia tudományos világában..					
9) A tárgy tematikája					
A magyar büntetőjog fejlődéstörténetének tematikai vázlata					
6. A büntetőjog fejlődéstörténetének alakzatai: bosszú, kompozíció, állami büntetőjog					
7. Az archaikus magyar büntetőjog					
8. A rendi büntetőjog főbb intézményei					
9. A szankciórendszer fejlődése					
10. A büntető perjog kialakulása					
11. Az újkor magyar büntetőjog alapkérdései					
12. Az újkori magyar kodifikációs kísérletek					
10) Az írásos tananyag, segédanyag					
– Balogh Elemér: Bevezetés az összehasonlító büntetőjog-történetbe					
– Finkey Ferenc: A magyar büntetőperjogi tudomány háromszázados fejlődéstörténete					
– Lőw Tóbiás: A magyar büntető törvénykönyv a büntettekről és vétségekről					
– Mezey Barna: A börtönügy a 17–19. században					
– Nagy Ferenc: Régi és új tendenciák a büntetőjogban és a büntetőjog-tudományban					
Ajánlott irodalom					
– Bató Szilvia: „Mert az ördög velem volt”					
– Bónis György: A magyar büntetőtörvénykönyv első javaslata 1712-ben					
– Edvi Illés Károly: A büntettekről, vétségekről és kihágásokról szóló Magyar Büntető-Törvénykönyvek magyarázata					
– Hajdu Lajos: II. József büntetőtörvénykönyve Magyarországon					
– Heller Erik: A magyar büntetőjog általános tanai					
– Molnár András (szerk.): „Javítva változtatni” Deák Ferenc és Zala megye 1832. évi reformjavaslatai					
– Molnár András (sajtó alá rendezte): Deák Ferenc ügyészi iratai 1824–1831					
– Nagy Ferenc: Anyagi büntetőjog					
– Nánási László: Fayer László emlékezete					

11) A számonkérés jellemzői:	A kurzus az konzultációkon elhangzottak és a segédanyagok alapján szóbeli vizsga keretében teljesíthető.
12) Kompetenciák	
Tudás Már a kurzus folyamatában fokozatosan mélyül a hallgatók tudásszintje és kritikai érzéke. Az elolvasott és referált, ekként feldolgozott szakirodalom jelentősen gazdagítja nemcsak a szűken vett büntetőjogi ismereteket, hanem a jogi intelligenciát is. Képességek Mivel a doktori képzés egyik fő célja, hogy fejlessze a doktoranduszok önálló tudományos kutatási képességeit és ismereteit, itt, ennek a kurzusnak a keretein belül tapasztalatokat is szerezhettek. Az oktatói oldalról több évtizedes kutatói eredmények (és kudarcok) birtokába jutnak, ami hatalmas érték egy induló tudományos életpálya kezdeti szakaszában Attitűdök A mester-tanítvány kapcsolatban az érzelmi intelligencia is fejlődik. A szakmai dialógusban a doktorandusz véleménye, álláspontja, felfogása is megjelenik, amire a mester érdemben reagál. S közben, bizony, a mester is tanul... A cél, hogy a kurzus végén magasabbra jussunk, mint ahonnan elindultunk. Ez közös munkát igényel. Autonómia és felelősség Bár az eddigiekben a mester-tanítvány kétszemélyes doktori iskola modelljéről szóltam, de nyilvánvaló, hogy a tudományos kutatás valójában közösségi dimenzióban zajlik. A szűken vett kutatási munka a mi szakmánkban jellemzően egyéni teljesítmény, de a kutatással kapcsolatos kérdések, problémák, válaszlehetőségek megvitatásához már elengedhetetlenek a társak. A szóban forgó kurzus ehhez is ad iránytűt. A könyvtári és levéltári munka során rengeteg személyes kapcsolat is létrejön, és ezeket jól kell tudni használni.	

**AZ EU KÖZIGAZGATÁSI STRUKTÚRÁJA ÉS A MAGYAR UNIÓS
KORMÁNYZATI KOORDINÁCIÓ**

(a doktori képzés fakultatív tárgya)

1) Kreditek száma:	5	2) Tanórák száma (átlag - heti - nappali)	2	3) Meghirdetés (félév):	ősz
4) Kurzus típusa	Előadás		5) Értékelés:	Kollokviumi jegy (1-5)	
6) A tárgyjegyző oktató(k)			Dr. habil. Csatlós Erzsébet		
7) Intézet, tanszék, mely a tárgy meghirdetéséről gondoskodik			Közjogi Intézet		
8) A tárgy oktatásának célja					
Az európai uniós kormányzati koordináció és az uniós ügyek magyar intézésének szervezeti kérdései évek óta a közigazgatási jog oktatásának szerves részét képezi, ezért indokolt, hogy a doktori képzés során is elmélyíthetők legyenek azok az ismeretek, amelyekhez az alapokat a jogász képzés során szerezhethetnek a hallgatók. A jegyzet ennek céljából íródott, azonban csak egy apró szelete dolgozható fel az alapképzés során. A kurzus célja, hogy a hallgató részletesen megismerje a magyar közigazgatás és az Európai Unió kapcsolódási pontjainak azon területét, amelynek során a magyar nemzeti érdekek a kormányzati munka során formálódnak, majd nyernek végső formát. Végigkövetjük, hogy miként és hogyan kerülnek az uniós döntéshozatal vérkeringésébe, illetve, hogy az elfogadott uniós jogi aktusok miként csatornázódnak be a magyar jogalkalmazásba, és hogy a végrehajtói hatalmi ág miként koordinálja az uniós tagságból eredő kötelezettségekkel összefüggő feladatokat. Kiemelt szerepet kap annak bemutatása, hogy a folyamatban hol helyezkedik el a jogalkotás hazai legfőbb letéteményese: az Országgyűlés. Kiemelten fontos feladat, hogy a hallgató szervesen tudja kapcsolni a saját kutatási témájának jogi szabályozását a kurzus során feldolgozott jogterülettel, és abból a megfelelő következtetéseket le tudja vonni.					
9) A tárgy tematikája					
1. Az Európai közigazgatás mibenléte; az EU közigazgatási struktúrája 2. Az európai uniós koordináció 3. Tagállami érdekérvényesítési fórumok az uniós döntéshozatalban 4. Az uniós ügyek kormányzati koordinációjának céljai és eszközei 5. Az Országgyűlés szerepének és az EU-s ügyek kormányzati koordinációjának kapcsolata					
10) Az írásos tananyag, segédanyag					
Csatlós Erzsébet: Az európai uniós koordináció Magyarországon és a magyar nemzeti érdek az Európai Unióban. Iurisperitus Kiadó, Szeged, 2017. Csatlós Erzsébet: Európai közigazgatás. Iurisperitus, Szeged, 2021.					
11) A számonkérés jellemzői:		egyéni munkán alapuló teljesítés, amely illeszkedik a hallgató kutatási témájához			
12) Kompetenciák					
Tudás					
A tantárgyat az a hallgató teljesítheti, aki					

- ismeri az európai közigazgatás alapvető jellemzőit, kormányzati részvétellel működő uniós intézményeket, a kormányzati koordináció fogalmát és alapvető elveit, és hogy ennek megfelelően a magyar jogrendszerben milyen szabályok uralják a területet. Ehhez kapcsolódóan pedig a saját kutatási területét érintő területen képes feltárni az uniós érintettségű kérdésekben a magyar nemzeti álláspont születésének útját.
- rendelkezik az adott tudományterület tárgykörének, általános és specifikus jellemzőinek, legfontosabb irányainak és pontosan kidolgozott határainak, megállapodott és vitatott összefüggéseinek kutatási szintű ismeretével.
- alkotó módon megérti az adott tudományterület összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő fogalmi rendszereket, terminológiát.
- rendelkezik adott tudományterület önálló kutatásához szükséges kutatás-módszertani ismeretekkel.

Képességek

A tantárgyat az a hallgató teljesítheti, aki

- képes elhatárolni a kormányzati koordinációban résztvevő közpolitikai aktorok feladat – és hatáskörét, valamint az uniós intézmények közötti interakció folyamatait. Képes továbbá bemutatni a Kormány döntéshozatalának folyamatait, ide értve azok előkészítő mechanizmusait is, és érti a kormányzati koordináció jelentőségét és intézményrendszerét
- képes az adott szakterület kreatív analízisére, átfogó és speciális összefüggések szintetikus, új szemléletű megfogalmazására és az ezekkel adekvát értékelő és kritikai tevékenységre.
- alkalmazni, illetve továbbfejleszteni tudja szakterületének sajátos ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.
- képes az elvi kérdések újszerű, eddig ismeretlen gyakorlati vonatkozásainak kreatív kidolgozására.
- képes új projektek tervezésére, megvalósítására, adott tudományterületen kutatást végezni, új technikákat és megközelítéseket kialakítani.
- képes előre nem látható szakmai problémák azonosítására, és az azok megoldásához szükséges kutatási szintű részletes elvi és gyakorlati háttér feltárására.
- képes szakterülete szempontjából lényeges új viszonyok, a személyes és közösségi lét szempontjából releváns, átfogó összefüggések felépítésére és közvetítésére.

Attitűdök

A tantárgyat az a hallgató teljesítheti, aki

- elkötelezett a jog kulturális szerepének erősítése iránt, elsajátítja az elvi gondolkodás képességét, az uniós jogot valamint a kormányzati jogot megismerve képes felmérni és értékelni, hogy milyen tényezők játszanak szerepet a nemzeti érdek képviselője kapcsán, és ezzel összefüggésben melyik közpolitikai aktornak milyen szerepe van.
- képviseli és saját témájához kapcsolódva továbbfejleszti azokat a relációkat, amelyek a szakterület sajátosságából következően járulnak hozzá szakmai hálózatépítés folyamatához.
- rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely lehetővé teszi a kutatási területén jelen pillanatban még átláthatatlan, előrejelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítását és megoldását.

- jellemző viszonyulása a szilárd szakmai elköteleződés, az új utak keresésére való elhivatottság állandósulása, a kitartó munkavégzés szükségességének elfogadása.

Autonómia és felelősség

A tantárgyat az a hallgató teljesítheti, aki

- átlátja a jogágakra tagolt jogrendszer összefüggéseit, elsajátítja azt a képességet, hogy a változás és a megőrzés kényes egyensúlyát helyesen tudja értelmezni a közigazgatás szervezeti rendszerében, továbbá képes modellezni a kormányzati eljárások szervezeti és döntéshozatali rendjét.
- alkotó, kreatív önállósággal épít ki és kezdeményez új tudásterületeket, és kezdeményez új gyakorlati megoldásokat.
- vezető szereppel és magas szintű kooperációval képes részt venni az elméleti és gyakorlati kérdések megfogalmazásában.
- képes egyenrangú, vitapartneri szerep vitelére a tudományterület szakembereivel.
- felelősséggel vállalja szakmája elméleti és gyakorlati kérdései kapcsán új etikai kérdések felvetését és megválaszolását.

**A MUNKAHELYI KONFLIKTUSOK HELYE ÉS KEZELÉSE A MUNKAJOG
RENDSZERÉBEN**

(a doktori képzés fakultatív tárgya)

1) Kreditek száma:	5	2) Tanórák száma (átlag - heti - nappali)	2	3) Meghirdetés (félév):	ősz
4) Kurzus típusa	Előadás		5) Értékelés:	Kollokviumi jegy (1-5)	
6) A tárgyjegyző oktató(k)			Prof. Dr. Hajdú József		
7) Intézet, tanszék, mely a tárgy meghirdetéséről gondoskodik			SZTE ÁJTK Munkajogi és Szociális Jogi Tanszék		
8) A tárgy oktatásának célja					
-A tantárgy célja, hogy a hallgatók átfogóan megismerjék a munkahelyi konfliktusok típusait, kialakulásuk okait és a magyar munkajog keretein belüli kezelésüket. A hallgatók képesek legyenek: -A munkahelyi konfliktusok jogi és gyakorlati aspektusainak feltárására; -Az érintett felek jogainak és kötelezettségeinek értelmezésére; -A konfliktusok megelőzésére, kezelésére és jogi rendezésére vonatkozó módszerek alkalmazására; -Önálló elemzésre és szakmai ajánlások kidolgozására.					
9) A tárgy tematikája					
1. Bevezetés a munkajogba A munkajog alapelvei, jogforrások, a munkaügyi jogviszonyok rendszere 2. Munkahelyi konfliktusok típusai Munkáltató-munkavállaló konfliktusok, munkavállaló-munkavállaló konfliktusok, kollektív munkaügyi viták 3. Konfliktusok kialakulásának okai Szervezeti, pszichológiai, gazdasági és jogi tényezők 4. A konfliktusok megelőzése Munkahelyi szabályzatok, belső panaszkezelés, mediáció 5. A magyar szabályozás alapjai Munka Törvénykönyve (2012. évi I. tv.), kollektív szerződés, kollektív viták szabályai 6. Egyéni munkaügyi jogviták Munkaviszony megszüntetése, kártérítési és érdekvédelmi lehetőségek 7. Kollektív munkaügyi vitákSztrájk, kollektív alku, bírósági és békéltető testületi eljárások 8. Mediáció és alternatív konfliktuskezelés Mediáció, facilitáció, belső és külső megoldási lehetőségek 9. Gyakorlati esetek elemzése Konkrét munkaügyi peres és peren kívüli esetek 10. Záró összefoglalás és vizsgára felkészítés Konzultáció, esettanulmányok, vizsgakérdések áttekintése					
10) Az írásos tananyag, segédanyag					
1. Konfliktuskezelés a munkahelyen Szerzők: Gary Chapman, Jennifer Thomas, Paul White, Harmat Kiadó, 2024 2. Mérgező munkahelyek – Hogyan óvjuk meg testi-lelki épségünket a negatív környezetben, Gary Chapman, Harold Myra, Paul White, Harmat Kiadó, 2023 Munkajogi feladatok és jogesetek – Harmadik, átdolgozott kiadás, szerk.: Gyulavári Tamás, Hős Nikolett, Kártyás Gábor, ELTE Eötvös Kiadó, 2021					

11) A számonkérés jellemzői:	Írásbeli beadandó.
12) Kompetenciák	
Tudás • Rendelkezik az adott tudományterület tárgykörének, általános és specifikus jellemzőinek, legfontosabb irányainak és pontosan kidolgozott határainak, megállapodott és vitatott összefüggéseinek kutatási szintű ismeretével. • Alkotó módon megérti az adott tudományterület összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő fogalmi rendszereket, terminológiát. • Rendelkezik adott tudományterület önálló kutatásához szükséges kutatás-módszertani ismeretekkel. Képességek • Képes az adott szakterület kreatív analízisére, átfogó és speciális összefüggések szintetikus, új szemléletű megfogalmazására és az ezekkel adekvát értékelő és kritikai tevékenységre. • Alkalmazni, illetve továbbfejleszteni tudja szakterületének sajátos ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit. • Képes az elvi kérdések újszerű, eddig ismeretlen gyakorlati vonatkozásainak kreatív kidolgozására. • Képes új projektek tervezésére, megvalósítására, adott tudományterületen kutatást végezni, új technikákat és megközelítéseket kialakítani. • Képes előre nem látható szakmai problémák azonosítására, és az azok megoldásához szükséges kutatási szintű részletes elvi és gyakorlati háttér feltárására. • Képes szakterülete szempontjából lényeges új viszonyok, a személyes és közösségi lét szempontjából releváns, átfogó összefüggések felépítésére és közvetítésére. Attitűdök • Képviseli és saját témájához kapcsolódva továbbfejleszti azokat a relációkat, amelyek a szakterület sajátosságából következően járulnak hozzá szakmai hálózatépítés folyamatához. • Rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely lehetővé teszi a kutatási területén jelen pillanatban még átláthatatlan, előjelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítását és megoldását. • Jellemző viszonyulása a szilárd szakmai elköteleződés, az új utak keresésére való elhivatottság állandósulása, a kitartó munkavégzés szükségességének elfogadása. Autonómia és felelősség • Alkotó, kreatív önállósággal épít ki és kezdeményez új tudásterületeket, és kezdeményez új gyakorlati megoldásokat. • Vezető szereppel és magas szintű kooperációval képes részt venni az elméleti és gyakorlati kérdések megfogalmazásában. • Képes egyenrangú, vitapartneri szerep vitelére a tudományterület szakembereivel. • Felelősséggel vállalja szakmája elméleti és gyakorlati kérdései kapcsán új etikai kérdések felvetését és megválaszolását.	

AZ EURÓPAI ÉS A NEMZETKÖZI JOG HATÁSA MÁS JOGÁGAKRA
(a doktori képzés fakultatív tárgya)

1) Kreditek száma:	5	2) Tanórák száma (átlag - heti - nappali)	2	3) Meghirdetés (félév):	ősz
4) Kurzus típusa	Előadás		5) Értékelés:	Kollokviumi jegy (1-5)	
6) A tárgyjegyző oktató(k)			Dr. Kertészné Dr. habil. Váradi Szilvia, PhD Dr. habil. Szalai Anikó, PhD		
7) Intézet, tanszék, mely a tárgy meghirdetéséről gondoskodik			Nemzetközi Jogi és Európa-jogi Tanszék		
8) A tárgy oktatásának célja					
Napjainkban egyetlen tudományos munka sem nélkülözheti az adott kutatás tágabb perspektívában, nevezetesen a nemzetközi, illetve európai kontextusban történő elhelyezését és elemzését. Erre tekintettel a tárgy célja, hogy megismertesse a doktori képzésben résztvevő hallgatókkal tervezett kutatási témájuk kapcsolódási pontjait a nemzetközi jogi és az Európa-jogi vonatkozásokkal. Ezáltal kiegészítve, kiegészítve kutatásaikat, így segítve a hallgatókat kutatási kérdéseik megfogalmazásában, disszertációjuk elkészítésében. A kurzus különösen hangsúlyt fektet a nemzetközi szervezetek és az Európai Unió releváns jogalkotásának, valamint a nemzetközi bírói fórumok vonatkozó döntéseinek értelmezésére.					
9) A tárgy tematikája					
<u>Nemzetközi jog:</u> A jog „nemzetköziesedése”, a nemzetközi jogalkotás szükségességének indokai A nemzetközi szervezetek hatása a nemzeti jogfejlődésre (főként ENSZ, ENSZ szakosított intézmények és az Európa Tanács) A nemzetközi jog kapcsolata más közjogi jogterületekkel (alkotmányjog, közigazgatási jog, büntetőjog) A nemzetközi jog kapcsolata a magánjoggal A nemzetközi bíróságok döntéseinek relevanciája az egyes nemzeti jogterületek fejlődésében <u>Európa-jog:</u> A római jog szerepe az európai jog egységesítésének folyamatában Szabadság, biztonság jog térsége – igazságügyi együttműködés és jogforrások az Európai Unióban (polgári jog és büntetőjog) Az Európai Unió szerepe a magánjog fejlődésében A környezetvédelem uniós jogi vonatkozásai Az Európai Unió és a munkajogi szabályozás Az uniós jog és az alkotmányjog kapcsolata Az Európai Bíróság döntéseinek hatása az egyes nemzeti jogterületekre					
10) Az írásos tananyag, segédanyag					
- Hamza Gábor: A római jog a XXI. században. In: Magyar Tudomány, 2007/12 1557. o. http://www.matud.iif.hu/07dec/07.html - Karsai Krisztina: Hatásköri megosztás a tagállam és az Európai Unió között a büntető eljárásjog területén. In: FONTES IURIS: AZ IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM SZAKMAI FOLYÓIRATA 2:(1) pp. 22-28. (2016)					

- Chronowski Nóra, Vincze Attila: Magyar alkotmányosság az európai integrációban - Harmadik, átdolgozott kiadás, HVG-Orac Kft., Budapest, 2018.
- Gombos Katalin: Bírói jogvédelem az Európai Unióban - Lisszabon után. Wolters Kluwer, Budapest, 2012.
- Majtényi Balázs: A környezet nemzetközi jogi védelme, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2012.
- Bándi Gyula: Környezetjog, Osiris Kiadó, Budapest, 2006.
- Nagy László: Az Európai Unió munkajoga. JATEPress, Szeged, 2003.
- Kovács Péter: A nemzetközi jog fejlesztésének lehetőségei és korlátai a nemzetközi bíróságok joggyakorlatában, PPKE JÁK, Budapest, 2010. 157-202. o.
<http://mek.oszk.hu/16600/16629/16629.pdf>
- Piero Bernardini: Private law and general principles of public international law, Uniform Law Review – Oxford, 2016, Vol. 21, 184-196. o.
- Varela, Marcelo Dias: Internationalization of Law. Globalization, International Law and Complexity. Springer, Berlin – Heidelberg, 2014.

11) A számonkérés jellemzői:

beadandó (tudományos tanulmány) elkészítése az oktatókkal egyeztetett témában.

12) Kompetenciák

Tudás

- Rendelkezik a Nemzetközi jog és/vagy az Európa-jog tudományterület tárgykörének, általános és specifikus jellemzőinek, legfontosabb irányainak és pontosan kidolgozott határainak, megállapodott és vitatott összefüggéseinek kutatási szintű ismeretével.
- Alkotó módon megérti a Nemzetközi jog és/vagy az Európa-jog vonatkozó szabályainak összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő fogalmi rendszereket, terminológiát.
- Rendelkezik a Nemzetközi jog és/vagy az Európa-jog önálló kutatásához szükséges kutatás-módszertani ismeretekkel.

Képességek

- Képes a Nemzetközi jog és/vagy az Európa-jog vonatkozó szabályainak kreatív analízisére, átfogó és speciális összefüggések szintetikus, új szemléletű megfogalmazására és az ezekkel adekvát értékelő és kritikai tevékenységre.
- Alkalmazni, illetve továbbfejleszteni tudja szakterületének sajátos ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.
- Képes előre nem látható szakmai problémák azonosítására, és az azok megoldásához szükséges kutatási szintű részletes elvi és gyakorlati háttér feltárására.

Attitűdök

- Képviseli és saját témájához kapcsolódva továbbfejleszti azokat a relációkat, amelyek a szakterület sajátosságából következően járulnak hozzá szakmai hálózatépítés folyamatához.
- Rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely lehetővé teszi a kutatási területén jelen pillanatban még átláthatatlan, előjelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítását és megoldását.
- Jellemző viszonyulása a szilárd szakmai elköteleződés, az új utak keresésére való elhivatottság állandósulása, a kitartó munkavégzés szükségességének elfogadása.

Autonómia és felelősség

• Alkotó, kreatív önállósággal épít ki és kezdeményez új tudásterületeket, és kezdeményez új gyakorlati megoldásokat.• Felelősséggel vállalja szakmája elméleti és gyakorlati kérdései kapcsán új etikai kérdések felvetését és megválaszolását.

**AZ UNIÓS ÉS A NEMZETKÖZI JOG JOGHATÁSAI A MAGYAR
JOGRENDSZERBEN**

(a doktori képzés fakultatív tárgya)

1) Kreditek száma:	5	2) Tanórák száma (átlag - heti - nappali)	2	3) Meghirdetés (félév):	ősz
4) Kurzus típusa	Előadás		5) Értékelés:	Kollokviumi jegy (1-5)	
6) A tárgyjegyző oktató(k)			Dr. Blutman László		
7) Intézet, tanszék, mely a tárgy meghirdetéséről gondoskodik			Nemzetközi Jogi és Európa-jogi Tanszék		
8) A tárgy oktatásának célja					
A tárgy célja, hogy a hallgatók egyes konkrét jogesetek feldolgozásán vagy problémák elemzésén keresztül keresztül lássák, hogy az Európai Unió joga és a nemzetközi jog hogyan érvényesül, illetve érvényesíthető a magyar joggyakorlatban.					
9) A tárgy tematikája					
Az Európai Unió joga, a nemzetközi jog és az alkotmányjog kapcsolódása A nemzetközi és uniós jogszabályok érvényesülése a belső jogban Az Európai Unió Bíróságának határozatai és a belső jog					
10) Az írásos tananyag, segédanyag					
--Blutman L.: Az Európai Unió joga a gyakorlatban - a Brexit után. HVG-ORAC, Budapest 2020., az egyes témaköröknél megjelölt részek --az előadásokon megjelölt cikkek, bírósági határozatok					
11) A számonkérés jellemzői:		a félévközi munka, az értékelés összetevői: részvétel a foglalkozásokon, aktivitás a foglalkozásokon, félévközi feladatok megoldása			
12) Kompetenciák					
Tudás -- Rendelkezik az adott tudományterület tárgykörének, általános és specifikus jellemzőinek, legfontosabb irányainak, határainak. -- Alkotó módon megérti az adott tudományterület összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő fogalmi rendszereket, terminológiát. Képességek -- Képes az adott szakterület kreatív analízisére, átfogó és speciális összefüggések szintetikus, új szemléletű megfogalmazására és az ezekkel adekvát értékelő és kritikai tevékenységre. -- Képes szakterülete szempontjából lényeges új, átfogó összefüggések felépítésére és közvetítésére. Attitűdök -- Rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely lehetővé teszi a kutatási területén jelen pillanatban még átláthatatlan, előrejelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítását és megoldását. Autonómia és felelősség -- Magas szintű kooperációval képes részt venni az elméleti és gyakorlati kérdések megfogalmazásában. -- Képes egyenrangú, vitapartneri szerep vitelére a tudományterület szakembereivel.					

ÖSSZEHASONLÍTÓ VERSENYJOG ÉS VERSENYPOLITIKA**(a doktori képzés fakultatív tárgya)**

1) Kreditek száma:	5	2) Tanórák száma (átlag - heti - nappali)	2	3) Meghirdetés (félév):	ősz
4) Kurzus típusa	Előadás		5) Értékelés:	Kollokviumi jegy (1-5)	
6) A tárgyjegyző oktató(k)			Nagy Csongor István		
7) Intézet, tanszék, mely a tárgy meghirdetéséről gondoskodik			Nemzetközi Magánjogi Tanszék		
8) A tárgy oktatásának célja					
A tantárgy célja megismertetni a hallgatókat az összehasonlító versenyjog és versenypolitika kulcsfogalmaival és összefüggéseivel. és átadni az összehasonlító versenyjog kutatásához szükséges ismereteket.					
9) A tárgy tematikája					
1. Versenyjog és versenypolitika 2. Közgazdasági alapok 3. Erőfölénnyel való visszaélés 4. Versenytársak közötti versenykorlátozó megállapodások 5. Vertikális megállapodások 6. Fúziókontroll 7. Versenyfelügyeleti eljárás 8. Államokra vonatkozó versenyszabályok: állami szolgáltatások, általános gazdasági érdekű szolgáltatások 9. Piaci liberalizáció joga					
10) Az írásos tananyag, segédanyag					
Nagy Csongor István: Az Európai Unió gazdasági joga globális kontextusban. HVG-Orac, Budapest, 2016.					
11) A számonkérés jellemzői:		Írásbeli vizsga			
12) Kompetenciák					
Tudás					
• Rendelkezik az adott tudományterület tárgykörének, általános és specifikus jellemzőinek, legfontosabb irányainak és pontosan kidolgozott határainak, megállapodott és vitatott összefüggéseinek kutatási szintű ismeretével. • Alkotó módon megérti az adott tudományterület összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő fogalmi rendszereket, terminológiát. • Rendelkezik adott tudományterület önálló kutatásához szükséges kutatás-módszertani ismeretekkel.					
Képességek					
• Képes az adott szakterület kreatív analízisére, átfogó és speciális összefüggések szintetikus, új szemléletű megfogalmazására és az ezekkel adekvát értékelő és kritikai tevékenységre. • Alkalmazni, illetve továbbfejleszteni tudja szakterületének sajátos ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.					

- Képes az elvi kérdések újszerű, eddig ismeretlen gyakorlati vonatkozásainak kreatív kidolgozására.

Attitűdök

- Képviseli és saját témájához kapcsolódva továbbfejleszti azokat a relációkat, amelyek a szakterület sajátosságából következően járulnak hozzá szakmai hálózatépítés folyamatához.
- Rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely lehetővé teszi a kutatási területén jelen pillanatban még átláthatatlan, előjelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítását és megoldását.

Autonómia és felelősség

- Alkotó, kreatív önállósággal épít ki és kezdeményez új tudásterületeket, és kezdeményez új gyakorlati megoldásokat.
- Vezető szereppel és magas szintű kooperációval képes részt venni az elméleti és gyakorlati kérdések megfogalmazásában.

ÖSSZEHASONLÍTÓ DIGITÁLIS SZERZŐI JOG

(a doktori képzés fakultatív tárgya)

1) Kreditek száma:	5	2) Tanórák száma (átlag - heti - nappali)	2	3) Meghirdetés (félév):	ősz
4) Kurzus típusa	Előadás		5) Értékelés:	Kollokviumi jegy (1-5)	
6) A tárgyjegyző oktató(k)			Prof. Dr. Mezei Péter		
7) Intézet, tanszék, mely a tárgy meghirdetéséről gondoskodik			Összehasonlító Jogi és Jogelméleti Intézet		
8) A tárgy oktatásának célja					
A kurzus célja, hogy a doktoranduszok számára bepillantást engedjen a digitális szerzői jog legaktuálisabb kérdéseibe, e területen multidiszciplináris tudásra, megfelelő kutatási alkalmasságra tegyenek szert, valamint hogy fejlesszék szóbeli és írásbeli érvelési képességeiket egy speciális, több érdekoldal érvkészlete szerint tárgyalható területen.					
9) A tárgy tematikája					
1. A félév során áttekintésre kerülő digitális szerzői jogi kérdések: - platformgazdaság és tartalomszolgáltatói felelősség; - hiperlinkek; - fájlcsere-alkalmazásokkal kapcsolatos felelősségi kérdések; - mesterséges intelligencia és romboló technológiák; - szerzői jog a Digitális Egységes Piacon.					
10) Az írásos tananyag, segédanyag					
C-275/06 - Productores de Música de España (Promusicae) v. Telefónica de España SAU (ECLI:EU:C:2008:54) C-360/10 - Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM) v. Netlog NV (ECLI:EU:C:2012:85) C-128/11 - UsedSoft GmbH v. Oracle International Corp. (ECLI:EU:C:2012:407) C-466/12 - Nils Svensson és társai v. Retriever Sverige AB (ECLI:EU:C:2014:76) C-314/12 - UPC Telekabel Wien GmbH v. Constantin Film Verleih GmbH, Wega Filmproduktionsgesellschaft (ECLI:EU:C:2014:192) C-160/15 - GS Media BV v. Sanoma Media Netherlands BV és társai (ECLI:EU:C:2016:644) C-174/15 - Vereniging Openbare Bibliotheken v. Stichting Leenrecht (ECLI:EU:C:2016:856) C-610/15 - Stichting Brein v. Ziggo BV és XS4All Internet BV (ECLI:EU:C:2017:456) C-265/16 - VCAST Limited v. R.T.I. SpA (ECLI:EU:C:2017:913) C-263/18 - Nederlands Uitgeversverbond v. Groep Algemene Uitgevers (ECLI:EU:C:2019:1111) C-401/19 – Poland v. European Parliament and Council (ECLI:EU:C:2022:297) C-433/20 – Austro Mechana v. Strato (ECLI:EU:C:2022:217)					
11) A számonkérés jellemzői:		Írásbeli vizsga			

12) Kompetenciák	
Tudás	- Ezt a modult azok a hallgatók végezhetik el sikeresen, akik elsajátították a szerzői jog anyagi és eljárási jellemzőivel kapcsolatos ismereteket. - A hallgatónak ismernie és értenie kell a szellemi tulajdonjog elméleti és gyakorlati alapjait. - A hallgató ismerje a tudományos munkához és kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket.
Képességek	- A hallgatónak képesnek kell lennie a nemzetközi, uniós és digitális szerzői jog sajátosságait megérteni, és értelmezni a vonatkozó ítélkezési gyakorlatot. - A hallgató legyen képes egy kiválasztott témát tudományos színvonalon megvitatni és bemutatni, beleértve a prezentációs készségek alkalmazását is. - A hallgató legyen képes érvelni álláspontja mellett. - A hallgató legyen képes elemezni a különböző jogi álláspontokat, és megérteni azok jogi és társadalmi következményeit. - A hallgató legyen képes megérteni az angol nyelvű jogi forrásokat, és tudjon azokkal dolgozni.
Attitűdök	- A hallgatónak nyitottnak és késznek kell lennie az összehasonlító és problémaorientált módszerek alkalmazására. - A hallgató legyen nyitott és kész önállóan tanulni és új ismereteket szerezni. - A hallgató legyen nyitott és kész arra, hogy folyamatosan fejlessze magát. - A hallgató legyen nyitott és kész a tudományos források megismerésére és alkalmazására tanulmányai során. - A hallgató legyen nyitott a társadalmi kihívásokra való reflektálásra. - A hallgató legyen nyitott az új jogi területek megismerésére és az új jogi kihívások megoldására. - A hallgató elkötelezett a magas színvonalú munka iránt.
Autonómia és felelősség	- A hallgató felelőssége, hogy képes legyen egy kiválasztott témát önállóan, magas tudományos színvonalon feldolgozni, és álláspontját, valamint tanulmányai/kutatásai eredményeit ismertetni. - A hallgatónak tudatosan és önállóan törekednie kell arra, hogy fejlessze önmagát, különösen szakmai identitását. - A hallgató alkalmazkodik munkájához és annak következményeihez, elfogadja és integrálja a kapott visszajelzéseket, és nyitott az ilyen visszajelzések befogadására is. - A hallgató önállóan és pontosan végzi munkáját, írásbeli és szóbeli munkájában formai tisztaságra törekszik.

A SZLÁV ÁLLAMOK JOGA
(a doktori képzés fakultatív tárgya)

1) Kreditek száma:	5	2) Tanórák száma (átlag - heti - nappali)	2	3) Meghirdetés (félév):	ősz
4) Kurszus típusa	Előadás		5) Értékelés:	Kollokviumi jegy (1-5)	
6) A tárgyjegyző oktató(k)			Dr. Heka László		
7) Intézet, tanszék, mely a tárgy meghirdetéséről gondoskodik			Összehasonlító Jogi és Jogelméleti Intézet		
8) A tárgy oktatásának célja					
A szláv nemzetek jogtudósai körében a 19. században jelentős kutatómunka zajlott, annak érdekében, hogy bebizonyítsák – a germán és francia jog mellett – létezik egységes szláv jog. Ennek fényében 1945-ig több szláv országban a jogi karokon oktatták a „szláv jogok”, „szláv népek joga” stb. című tantárgyakat. A szocializmus korszakában az ez irányú kutatómunka háttérbe szorult. A kurzus célja feleleveníteni a szláv népek jogának kialakulását, fejlődését, a nyugati és keleti egyház befolyását a jogrendszereik fejlődésére, illetve az iszlám jog beékelődését a szláv nemzetek világába. A 20. században a legtöbb szláv állam valamelyik többnemzetiségű szocialista országba (Szovjetunió, Jugoszlávia, Csehszlovákia) keveredett, vagy Szovjetunió erős befolyása alá került (Lengyelország, Bulgária). Összehasonlítjuk a fenti államok szocialista alkotmányait, választ keresünk arra a kérdésre, miként működött a szövetséges államforma a többnemzetiségű államokban, milyen jelentősége volt a kihirdetett önrendelkezési jognak az országok szétbomlásában. A 20. század végén lezajlott eseményekkel kapcsolatosan bemutatjuk az új államok jogrendszereit, nyugati mintára hozott alkotmányait, összehasonlítjuk az egyes intézményeket. A hallgatók betekintés nyernek az Alkotmánybíróságaik egyes döntéseibe, illetve a volt Jugoszlávia területén elkövetett háborús bűnöket vizsgáló Hágai Bíróság (ICTY) ítélezésébe.					
9) A tárgy tematikája					
A SZLÁVOK A szláv népek jogának keletkezése, fejlődése A szláv jogok oktatása Bizánci jogforrások A SZLÁVOK KÖZÖS JOGI INTÉZMÉNYEI Állami szervezet, közigazgatás A házközösségek (zadrugák) Közös (kollektív) felelősség Vrazsda (vražda, wrožda, wrožba, wrož) Falú, sztaroszta bíróság Szvod Az eskü, eskütársak, esküdtszék a bizonyítási eljárásban Az istenítélet, mint bizonyítási eszköz OROSZORSZÁG Társadalom és állami szervezet Az egyház és a társadalmi rétegződés Rendi gyűlés Családjog					

Tulajdonjog
Házassági jog
RUSSZKAJA PRAVDA
Polgári jogi rendelkezések
Kötelmi jog
Öröklési jog
Büntetőjogi szabályozások
Bírósági eljárás
Bizonyítási eszközök
Büntetési nemek
A Russzkaja Pravda értékelése, összehasonlítása más szláv törvényekkel

LENGYELORSZÁG
A lengyel jog (jus polonicum)
Kivonatok a lengyel jogforrásokból
Piotrkówi statútum

CSEHORSZÁG
A cseh jog (jus bohemicum)
Bretiszlav cseh fejedelem törvényei (1039)

A DÉLI SZLÁVOK JOGÁNAK FEJLŐDÉSE
Európa és a Balkán
A délszláv államok jogfejlődésének kezdetei

BULGÁRIA
A bolgár jog
Zakon sudnjej ljudem
Polgári jogi rendelkezések
Büntetőjogi szabályozás
Bírósági eljárás

HORVÁTORSZÁG
Vinodoli Törvénykönyv (Vinodolski zakon)
Polgári (Kötelmi) jog
Büntetőjogi szabályozás
Bizonyítási eljárás
Poljicai Statútum

SZERBIA
Dusán István cár törvénykönyve
Állami szerezet
Népgyűlés (sabor)
Az állam és az egyház viszonya
Polgári jogi szabályozás
Büntetőjogi rendelkezések
Büntetési rendszer
Bírósági szervezet

MONTENEGRÓ

Állami szervezet Jogszolgáltatás Vasojevićek 12 pontos törvénye Bűncselekmények A bírósági rendszer AZ ALBÁN ÉS OLÁH JOG FEJLŐDÉSE Kanun i Lekë Dukagjinit (Lek Dukagjini törvénykönyve) A vérbosszú Az albán jog összehasonlítása a délszláv, illetve a német szokásjoggal Az oláh romák igazságszolgáltatása A romani kris lebonyolítása A DÉLSZLÁV TÉRSÉG JOGFEJLŐDÉSÉNEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA 1. büntetőjog 2. büntető eljárásjog 3. polgári jog 4. polgári peres eljárás	
10) Az írásos tananyag, segédanyag Heka László: A szláv népek joga I. rész. A szokásjogtól a törvénykezésig. Szeged, 2006. Heka László: Szerbia állam- és jogtörténete. Bába Kiadó, Szeged, 2005. 244. p.	
11) A számonkérés jellemzői:	Szóbeli vizsga
12) Kompetenciák	
Tudás • Rendelkezik az adott tudományterület tárgykörének, általános és specifikus jellemzőinek, legfontosabb irányainak és pontosan kidolgozott határainak, megállapodott és vitatott összefüggéseinek kutatási szintű ismeretével. • Alkotó módon megérti az adott tudományterület összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő fogalmi rendszereket, terminológiát. • Rendelkezik adott tudományterület önálló kutatásához szükséges kutatás-módszertani ismeretekkel. Képességek • Képes az adott szakterület kreatív analízisére, átfogó és speciális összefüggések szintetikus, új szemléletű megfogalmazására és az ezekkel adekvát értékelő és kritikai tevékenységre. • Alkalmazni, illetve továbbfejleszteni tudja szakterületének sajátos ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit. • Képes az elvi kérdések újszerű, eddig ismeretlen gyakorlati vonatkozásainak kreatív kidolgozására. • Képes új projektek tervezésére, megvalósítására, adott tudományterületen kutatást végezni, új technikákat és megközelítéseket kialakítani. • Képes előre nem látható szakmai problémák azonosítására, és az azok megoldásához szükséges kutatási szintű részletes elvi és gyakorlati háttér feltárására. • Képes szakterülete szempontjából lényeges új viszonyok, a személyes és közösségi lét szempontjából releváns, átfogó összefüggések felépítésére és közvetítésére.	

Attitűdök

- Képviseli és saját témájához kapcsolódva továbbfejleszti azokat a relációkat, amelyek a szakterület sajátosságából következően járulnak hozzá szakmai hálózatépítés folyamatához.
- Rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely lehetővé teszi a kutatási területén jelen pillanatban még átláthatatlan, előjelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítását és megoldását.
- Jellemző viszonyulása a szilárd szakmai elköteleződés, az új utak keresésére való elhivatottság állandósulása, a kitartó munkavégzés szükségességének elfogadása.

Autonómia és felelősség

- Alkotó, kreatív önállósággal épít ki és kezdeményez új tudásterületeket, és kezdeményez új gyakorlati megoldásokat.
- Vezető szereppel és magas szintű kooperációval képes részt venni az elméleti és gyakorlati kérdések megfogalmazásában.
- Képes egyenrangú, vitapartneri szerep vitelére a tudományterület szakembereivel.
- Felelősséggel vállalja szakmája elméleti és gyakorlati kérdései kapcsán új etikai kérdések felvetését és megválaszolását.

A JOGALKOTÁS MINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA AZ EURÓPAI UNIÓBAN

(a doktori képzés fakultatív tárgya)

1) Kreditek száma:	5	2) Tanórák száma (átlag - heti - nappali)	2	3) Meghirdetés (félév):	ősz
4) Kurzus típusa	Előadás		5) Értékelés:	Kollokviumi jegy (1-5)	
6) A tárgyjegyző oktató(k)			Dr. Soós Edit		
7) Intézet, tanszék, mely a tárgy meghirdetéséről gondoskodik			Politológiai Tanszék		
8) A tárgy oktatásának célja					
A kurzus célja, hogy a résztvevők megismerjék az uniós jogalkotás minőségének javítására irányuló elveket, eszközöket és folyamatokat. A kurzus az uniós jogszabályok tervezésének, elfogadásának, végrehajtásának és értékelésének folyamatát vizsgálja, valamint rávilágít arra, hogyan biztosítható, hogy a jogszabályalkotás folyamata átlátható, hatékony legyen és a polgárok, valamint a vállalkozások érdekeit szolgálják.					
9) A tárgy tematikája					
1. Bevezetés az EU jogalkotásába 2. A minőségi jogalkotás alapelvei és célkitűzései 3. Az EU jogalkotási folyamat ciklusa 4. Eszközök és módszerek a minőségi jogalkotás folyamatában 5. Tényalapú döntéshozatal 6. A szubszidiaritás és az arányosság elvei az EU jogalkotásban 7. Kiválasztott EU-s jogszabályok elemzése a Better Regulation erősségeinek és gyengeségeinek azonosítása érdekében 8. Gyakorlatok egyszerűsített hatásvizsgálatok elvégzésére 9. Konzultációk az érintett célcsoportokkal és a jogalkotás szimulációja 10. Jelenlegi kihívások és jövőbeli irányok 11. Digitalizáció és jogszabályi egyszerűsítés 12. Tanulságok az EU minőségi jogalkotás terén tett kezdeményezésekből					
10) Az írásos tananyag, segédanyag					
Bottyán Béla: Egyes kérdések a minőségi jogalkotás elvéről. Jogalkotás a nemzetközi és az európai térben. Forrás: http://uni-nke.hu/uploads/media_items/ppb-2015-1bel-3854.original.pdf Rácz Rita: A szubszidiaritás-ellenőrzési mechanizmus a gyakorlatban: mennyire és hogyan élnek új jogosítványukkal a nemzeti parlamentek az uniós döntéshozatali eljárásokban. Forrás: http://www.unimiskolc.hu/~wwwdeak/Collegium%20Doctorum%20Publikaciok/R%E1cz%20Rita.pdf Pap Gábor: Az új jogalkotási törvényről. Sectio Juridica et Politica, Miskolc, Tomus XXIX/1. 2011. 2010. évi CXXX. törvény a jogalkotásról 10/2014. (II. 24.) OGY határozat egyes házszabályi rendelkezésekről A szubszidiaritás elve érvényesülésének uniós és hazai szabályozása Forrás: https://www.parlament.hu/subszidiaritas-vizsgalat Intézményközi megállapodás az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság között a jogalkotás minőségének javításáról (2016. április 13.) L 123, 2016. május 12.					
11) A számonkérés jellemzői:		1500 szavas dolgozat elkészítése			
12) Kompetenciák					

Tudás

- Rendelkezik az adott tudományterület tárgykörének, általános és specifikus jellemzőinek, legfontosabb irányainak és pontosan kidolgozott határainak, megállapodott és vitatott összefüggéseinek kutatási szintű ismeretével.
- Alkotó módon megérti az adott tudományterület összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő fogalmi rendszereket, terminológiát.
- Rendelkezik adott tudományterület önálló kutatásához szükséges kutatás-módszertani ismeretekkel.

Képességek

- Képes az adott szakterület kreatív analízisére, átfogó és speciális összefüggések szintetikus, új szemléletű megfogalmazására és az ezekkel adekvát értékelő és kritikai tevékenységre.
- Alkalmazni, illetve továbbfejleszteni tudja szakterületének sajátos ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.
- Képes új projektek tervezésére, megvalósítására, adott tudományterületen kutatást végezni, új technikákat és megközelítéseket kialakítani.
- Képes előre nem látható szakmai problémák azonosítására, és az azok megoldásához szükséges kutatási szintű részletes gyakorlati háttér feltárására.

Attitűdök

- Képviseli és saját témájához kapcsolódva továbbfejleszti azokat a relációkat, amelyek a szakterület sajátosságából következően járulnak hozzá szakmai hálózatépítés folyamatához.
- Rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely lehetővé teszi a kutatási területén jelen pillanatban még átláthatatlan, előjelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítását és megoldását.
- Jellemző viszonyulása a szilárd szakmai elköteleződés, az új utak keresésére való elhivatottság állandósulása, a kitartó munkavégzés szükségességének elfogadása.

Autonómia és felelősség

- Alkotó, kreatív önállósággal épít ki és kezdeményez új tudásterületeket, és kezdeményez új gyakorlati megoldásokat.
- Képes egyenrangú, vitapartneri szerep vitelére a tudományterület szakembereivel.
- Felelősséggel vállalja szakmája elméleti és gyakorlati kérdései kapcsán új etikai kérdések felvetését és megválaszolását.

JOGI INFORMATIKA**(a doktori képzés fakultatív tárgya)**

1) Kreditek száma:	5	2) Tanórák száma (átlag - heti - nappali)	2	3) Meghirdetés (félév):	ősz
4) Kurzus típusa	Előadás		5) Értékelés:	Kollokviumi jegy (1-5)	
6) A tárgyjegyző oktató(k)			Dr. Kovács Péter		
7) Intézet, tanszék, mely a tárgy meghirdetéséről gondoskodik			Statisztikai és Demográfiai Tanszék		
8) A tárgy oktatásának célja					
A kurzus elsődleges célja a jogi informatikához kötődő aktuális kihívások, trendek és azok potenciális hatásainak áttekintése és vizsgálata, olyan informatikai eszközök bemutatása, megismertetése, melyek támogathatják a kutatói tevékenységet.					
9) A tárgy tematikája					
Mesterséges intelligencia és jog, Generatív AI rendszerek használata Jogi adatbázisok, szakértői rendszerek, alternatív elektronikus adat és információforrások Jogi tevékenységet támogató informatikai megoldások, kihívások és trendek Adat és információ vizualizáció: trendek és megoldások Jogi informatikai kutatások Felhőalapú technológia alkalmazása és problematikái Az e-gazdaság, e-kereskedelem, digitális pénzügyi eszközök kihívásai					
10) Az írásos tananyag, segédanyag					
Kiadott cikkek, tanulmányok					
11) A számonkérés jellemzői:		Házi dolgozat készítése és prezentálása, melyben egy jogi informatikai probléma kerül bemutatásra.			
12) Kompetenciák					
Tudás - Ismeri a felhőalapú technológiák alkalmazási lehetőségeit és jogi problémáit. - Átfogó ismeretekkel rendelkezik a mesterséges intelligencia jogi alkalmazási területeiről - Ismeri a jogi adatbázisok, szakértői rendszerek és alternatív elektronikus adat- és információforrások típusait és felhasználási lehetőségeit. - Tájékozott a jogi tevékenységet támogató informatikai megoldásokról, azok kihívásairól és trendjeiről. - Ismeri az adatvizualizáció és információmegjelenítés korszerű módszereit a jogi munkában Képességek (terület-általános és terület-specifikus képességek, motoros készségek) - Képes jogi adatbázisokban professzionális keresések végrehajtására - Értően alkalmazza a generatív AI eszközöket - Hatékonyan használja az elektronikus információforrásokat kutatómunkájában - Képes felhőalapú szolgáltatásokat alkalmazni a jogi kutatásban és a jogi gyakorlatban. - Gyakorlattan alkalmaz adatvizualizációs eszközöket jogi elemzések szemléltetésére					

Attitűdök (érzelmi és értékelő viszonyulások, megítélés; vélekedések, nézetek; szándékok, törekvések)

- Nyitott az új digitális technológiák jogi alkalmazási lehetőségeire
- Kritikus szemlélettel vizsgálja a mesterséges intelligencia jogi alkalmazását
- Elkötelezett a digitális jogász kompetenciák folyamatos fejlesztése mellett
- Fogékony az innovatív jogi informatikai megoldások megismerésére
- Törekszik a digitális átállás előnyeinek maximális kihasználására a jogi munkában

Autonómia és felelősség (mértéke, területei a társas környezetben való cselekvés dimenziói révén)

- Önállóan választja meg a megfelelő digitális eszközöket szakmai feladatai megoldásához
- Felelősségteljesen kezeli az elektronikus jogi adatbázisokban elérhető információkat
- Tudatosan mérlegeli a digitális technológiák alkalmazásának etikai vonatkozásait
- Önállóan fejleszti digitális kompetenciáit a jogi szakterületen
- Felelősséget vállal az általa használt digitális megoldások megfelelő alkalmazásáért

INFOKOMMUNIKÁCIÓ, DIGITALIZÁCIÓ ÉS MÉDIAJOG

(a doktori képzés fakultatív tárgya)

1) Kreditek száma:	5	2) Tanórák száma (átlag - heti - nappali)	2	3) Meghirdetés (félév):	Ősz
4) Kurszus típusa	Előadás		5) Értékelés:	Kollokviumi jegy (1-5)	
6) A tárgyjegyző oktató(k)			Dr. Blazovichné Prof. Dr. Gellén Klára		
7) Intézet, tanszék, mely a tárgy meghirdetéséről gondoskodik			Üzleti Jogi Intézet		
8) A tárgy oktatásának célja					
A tárgy célja bemutatni az infokommunikációs környezet aktuális területeit (pl. fogyasztóvédelem, adatvédelem, e-kereskedelem), továbbá a média jog uniós szabályozási hátterét, az irányelvet érintő módosítási törekvésekkel együtt, valamint a hazai médiaszabályozást és gyakorlatot. Kiemelést nyernek a médiatartalom-szolgáltatók, közvetítőszolgáltatók tevékenységének alapvető elvei, a hatályos jogszabályok, és azok jogalkalmazási gyakorlata. A sajtószabadság és annak korlátai körében többek között ismertetésre kerülnek a kiskorúak védelmére vonatkozó szabályok, a kvótaszabályok, a személyiségvédelem mint kapcsolódó terület. Részletes kibontást nyernek továbbá a kereskedelmi kommunikációra vonatkozó ágazati rendelkezések. A médiakonvergencia, a digitalizáció kérdéskörében kiemelten kezeli a kurzus az újmédia szerepét és kihívásait. Végezetül pedig a társ- és önszabályozási, felügyeleti kérdések tárgyalására kerül sor.					
9) A tárgy tematikája					
Tematika					
1. Digitalizáció és jogi szabályozás					
2. Digitalizáció és fogyasztóvédelem, adatvédelem és online kereskedelem					
3. Az uniós és hazai média szabályozási környezet. A médiajogforrások alanyi és tárgyi hatálya. Az egységes digitális piaci stratégia és a módosító törekvések.					
4. Médiajogi alapfogalmak. A sajtószabadság és korlátai.					
5. A kereskedelmi kommunikáció ágazati szabályai és gyakorlata					
6. Az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások; Az 'újmédia' megjelenése					
7. Társ- és önszabályozás; Felügyelet					
10) Az írásos tananyag, segédanyag					
Koltay András, Nyakas Levente (szerk.): Magyar és európai médiajog 2025.					
11) A számonkérés jellemzői:		Házidolgozat elkészítési ½ - 1 ív terjedelemben			
12) Kompetenciák					
Tudás					
• A hallgató megismeri az infokommunikációs és médiajog, a fogyasztóvédelem és az adatvédelem területéhez kapcsolódó, digitalizációt érintő jogi kérdéseket és a vonatkozó szabályozásokat.					

- Rendelkezik az adott tudományterület önálló kutatásához szükséges kutatás-módszertani ismeretekkel.

Képességek

- Képes kompetencia-határainak felismerésére és betartására.
- Képes ismeretei megfelelő helyzetben és módon való önálló és adekvát alkalmazására.
- A szakirodalom, jogszabályok, kapcsolódó jogterületek, más határtudományi területek elmélyült ismerete.
- A jogalkalmazás aktuális eseteit, tendenciáit ismeri.
- A szakterület nemzetközi, illetve európai uniós szabályainak ismerete.

Attitűdök

- Önálló, pontos, felelősségteljes munkavégzés.
- Képviseli és saját témájához kapcsolódva továbbfejleszti azokat a relációkat, amelyek a szakterület sajátosságából következően járulnak hozzá szakmai előmeneteléhez.

Autonómia és felelősség

- A megszerzett tudás alkalmazható az egységes digitális piac különböző területein felmerülő, jogi felkészültséget igénylő tevékenység végzése során.
- Alkotó, kreatív önállósággal épít ki és kezdeményez új tudásterületeket, kutatási irányokat és gyakorlati megoldásokat.

**A BÜNTETŐJOGI NORMA ALKOTMÁNYKONFORM ÉS TELEOLOGIKUS
ÉRTELMEZÉSE MINT TÉMAFELDOLGOZÁSI MÓDSZERTAN**

(a doktori képzés fakultatív tárgya)

1) Kreditek száma:	5	2) Tanórák száma (átlag - heti - nappali)	2	3) Meghirdetés (félév):	ősz
4) Kurszus típusa	Előadás		5) Értékelés:	Kollokviumi jegy (1-5)	
6) A tárgyjegyző oktató(k)			dr. Gál Andor adjunktus		
7) Intézet, tanszék, mely a tárgy meghirdetéséről gondoskodik			Bűnügyi Tudományok Intézet		
8) A tárgy oktatásának célja					
A büntető anyagi jogi alap kutatások egyik lényegi eleme a vizsgált büntetőjogi norma tartalmának megvilágítása és ennek fényében a kapcsolódó jogalkalmazói gyakorlat megfelelőségének elemzése. E kutatási tevékenység számos értelmezési metódus alkalmazásával történhet, ezek között említhető a teleologikus, illetve alkotmánykonform megközelítés is. Az Alaptörvény 28. cikkének 2019. január 1-jétől hatályos szövege szerint „A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.” Mindezek alapján rögzíthető, hogy a bírósági jogalkalmazói tevékenységhez kapcsolódóan az interpretációs eszköztár kiemelt elemei között tarthatjuk az alkotmánykonform és teleologikus értelmezési metódust számon. A tantárgy célja ezen értelmezési típusoknak mint kutatási módszertani megközelítéseknek a büntető anyagi jog nézőpontjából történő bemutatása.					
9) A tárgy tematikája					
A büntető anyagi jogi jogértelmezés rendeltetése. A büntető anyagi jogi jogértelmezés alanya, módjai és eredményei. A kiterjesztő értelmezés és nullum crimen sine lege stricta alapelv közötti kapcsolat. Az alkotmánykonform, alkotmányharmonikus és alkotmányorientált normaértelmezés közösségi különbségtétel. A jogtárgyharmonikus és teleologikus normaértelmezés közötti különbségtétel. Az objektív és szubjektív teleologikus értelmezés közötti differenciálás. Az Alaptörvény 28. cikkének tartalmi meghatározása. Az Alaptörvény 28. cikkéhez kapcsolódó alkotmánybírósági gyakorlat elemzése. Az Alaptörvény 28. cikkének megjelenése a rendes bírósági judikatúrában.					
10) Az írásos tananyag, segédanyag					
Blutman László: Bírói jogalkalmazás és szövegű értelmezés. Jogesetek Magyarázata, 2010/4. 94-104. Chronowski Nóra: Az alkotmánykonform értelmezés és az Alaptörvény. Közjogi Szemle, 2017/4. 7-15. Jakab András: Ki a jó jogász, avagy tényleg jó bíró volt-e Magnaud? Jogesetek Magyarázata, 2010/1. 83-93. Jakab András: A bírói jogértelmezés az Alaptörvény tükrében. Jogesetek Magyarázata, 2011/4. 86-94.					

Jakab András: Az új Alaptörvény keletkezése és gyakorlati következményei. HVG-Orac, Budapest, 2011.

Szilágyi Emese: Az Alkotmánybíróság az alkotmánykonform bírói jogértelmezésről - terítéken az Alaptörvény 28. cikke. Közjogi Szemle, 2015/1. 66-68.

Szomora Zsolt: Az alkotmánykonform normaértelmezés és a büntetőjog – problémafelvetés. In: Juhász Zsuzsanna et. al (szerk.): Sapienti sat. Ünnepi kötet Dr. Cséka Ervin professzor 90. születésnapjára. Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Szeged, 2012. 459-469.

11) A számonkérés jellemzői:	írásbeli feladat teljesítése
------------------------------	------------------------------

12) Kompetenciák

Tudás

- Ismeri és érti a büntetőjogi értelmezési módok alkalmazási sajátosságait, ismeri a büntetőjogi jogszabálytani alapvető és átfogó fogalmakat.
- Ismeri az alkotmánykonform és teleologikus értelmezéshez kapcsolódó rendes bírósági és alkotmánybírósági gyakorlat főbb jellemzőit, azok változásának indokait.
- Felismeri az alkotmánykonform és teleologikus értelmezés kutatómódszertani eszközként való hasznosításának lehetőségeit.
- Felismeri a kiterjesztő és megszorító normaértelmezés büntetőjogban történő alkalmazásához kapcsolódó alapvető dilemmákat.
- Rendelkezik tényállásszerkesztési ismeretekkel, a jogász írás sajátos elemeivel, szabályaival és technikáival.
- Ismeri a választott kutatómódszertani szemlélet szerinti jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát.

Képességek

- Kritikusan viszonyul azon jogalkalmazói gyakorlatban megfigyelhető tendenciákhoz, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami büntetőjog követelményeivel és az alkotmányos büntetőjog eszméjével.
- Nyitott az alkotmányos büntetőjoggal foglalkozó nemzetközi jogirodalom áttekintésére, és az ott megismert nézeteknek a magyar szakirodalmi álláspontokkal való ütköztetésére.
- Nyitott a büntető anyagi jog alkalmazása terén kialakuló és dominánssá váló új értelmezési metódusok adaptív jellegű elemzésére.
- Képes az adott szakterület kreatív analízisére, átfogó és speciális összefüggések szintetikus, új szemléletű megfogalmazására és az ezekkel adekvát értékelő és kritikai tevékenységre.
- Alkalmazni, illetve továbbfejleszteni tudja szakterületének sajátos ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.
- Képes az elvi kérdések újszerű, eddig ismeretlen gyakorlati vonatkozásainak kreatív kidolgozására.
- Képes új projektek tervezésére, megvalósítására, adott tudományterületen kutatást végezni, új technikákat és megközelítéseket kialakítani.
- Képes előre nem látható szakmai problémák azonosítására, és az azok megoldásához szükséges kutatási szintű részletes elvi és gyakorlati háttér feltárására.
- Képes szakterülete szempontjából lényeges új viszonyok, a személyes és közösségi lét szempontjából releváns, átfogó összefüggések felépítésére és közvetítésére.

Attitűdök

- Elkötelezett az igényes minőségi munkára a büntetőjogi normák értelmezésében, az egyes értelmezési módok ütköztetésében, ennek kapcsán az érvek felépítésében, a jogi, szakmai dilemmák elemzésében.
- Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra és azokat a büntetőjogi ismeretein keresztül képes értékelni.
- Képviseli és saját témájához kapcsolódva továbbfejleszti azokat a relációkat, amelyek a szakterület sajátosságából következően járulnak hozzá szakmai hálózatépítés folyamatához.
- Rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely lehetővé teszi a kutatási területén jelen pillanatban még átláthatatlan, előjelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítását és megoldását.
- Jellemző viszonyulása a szilárd szakmai elköteleződés, az új utak keresésére való elhivatottság állandósulása, a kitartó munkavégzés szükségességének elfogadása.

Autonómia és felelősség

- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- Vállalja az önálló kezdeményezéseket a jogrendszer befolyásolására és ezekkel kapcsolatban vállalja a felelősséget.
- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
- Önállóan, pontosan végzi munkáját, a jogesetmegoldásban, a tényállásszerkesztésben törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során egyaránt figyelembe véve az előre kiválasztott módszertani alapvetéseket.
- Alkotó, kreatív önállósággal épít ki és kezdeményez új tudásterületeket, és kezdeményez új gyakorlati megoldásokat.
- Vezető szereppel és magas szintű kooperációval képes részt venni az elméleti és gyakorlati kérdések megfogalmazásában.
- Képes egyenrangú, vitapartneri szerep vitelére a tudományterület szakembereivel.
- Felelősséggel vállalja szakmája elméleti és gyakorlati kérdései kapcsán új etikai kérdések felvetését és megválaszolását.

**A JELENKORI JOGTÖRTÉNET, MINT TEMATIKA ÉS MÓDSZERTAN
ALKALMAZÁSA A KÖZIGAZGATÁS-TÖRTÉNETI KUTATÁSOKBAN**

(a doktori képzés fakultatív tárgya)

1) Kreditek száma:	5	2) Tanórák száma (átlag - heti - nappali)	2	3) Meghirdetés (félév):	ősz
4) Kurzus típusa	Előadás		5) Értékelés:	Kollokviumi jegy (1-5)	
6) A tárgyjegyző oktató(k)			Dr. Pétervári Máté		
7) Intézet, tanszék, mely a tárgy meghirdetéséről gondoskodik			Magyar Jogtörténeti Tanszék		
8) A tárgy oktatásának célja					
Az Alaptörvény Nemzeti Hitvallása a történeti alkotmányt a magyar hatályos jogi szabályozás részévé tette, valamint a jogfejlesztés céljává emelte a történeti hagyományok ápolását. A jelenkori tendenciák igazolják azt, hogy ezen célkitűzések jelentős hangsúlyt kaphatnak a jogalkotási folyamatok során. Ennek következtében különös jelentőséggel bír az a Stipta István által publikált módszertani fejtegetés, amelyben a jogtörténet egyik lehetséges céljaként jelölte meg a jelenkori jogtörténeti kutatások erősítését. E tematika alatt azt értette, hogy a kutatás „olyan napjainkban különös fontosságú kutatási tárgyra koncentrál, amelynek hosszú időre visszanyúló történeti előzményei vannak.” E tematika és módszertan alkalmazásával az alkotmány- és jogtörténeti kutatások jelentős aktualitással bírhatnak a jelenkori jogalkotó és jogalkalmazó számára.					
9) A tárgy tematikája					
1) A jogtörténeti kutatás alapvetései (módszertan, célkitűzések), primer források feltárása és célja, valamint a szekunder irodalom értő elemzése					
2) A magyar közigazgatás-tudomány iskolái, meghatározó alakjai és alapművei					
3) A dualizmus közigazgatási szervezetének történeti gyökerei					
4) A helyhatósági szervek átszervezése a kiegyezést követően, az önkormányzatiság átalakulása					
5) A polgári közigazgatást meghatározó alapelvek					
6) Az alsó középszintű közigazgatás történeti áttekintése					
7) A területrendezési tervezetek, a jelenlegi megyeszervezet kiformalódása					
8) Az önkormányzatitól független államigazgatási szervezet kialakulásának nehézségei					
9) A közigazgatás bírói ellenőrzésének kiépítése					
10) A hatályos közigazgatási szervezet történeti gyökerei					
10) Az írásos tananyag, segédanyag					
Stipta István: A jelenkori jogtörténet-tudomány (Értelmezési kísérlet). Jogtörténeti Szemle, 2016/3. 36-40. o.					
Sarlós Béla: Közigazgatás és hatalompolitika a dualizmus rendszerében. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1976.					
Csizmadia Andor: A magyar közigazgatás fejlődése a XVIII. századtól a tanácsrendszer létrejöttéig. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1976.					
Pétervári Máté: A járások kialakítása Magyarországon az 1870:XLII. tc. alapján. Szeged, Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, 2021.					
Stipta István: A magyar történelmi alkotmány és a hazai közjogi-közigazgatási jogvédelem. Budapest, Gondolat, 2020.					

11) A számonkérés jellemzői:	Írásbeli dolgozat benyújtása a hallgató által választott és az oktatóval előzetesen egyeztetett közigazgatás-történeti témakörben azzal, hogy az elemzés a tematikához illeszkedő témaválasztással és módszertannal történik.
12) Kompetenciák	
Tudás • Ismeri és érti a közigazgatás-történet és a közigazgatás-tudomány jelentős korszakait sajátosságait. • Felismeri a történeti jogintézmények hatályos jogra gyakorolt hatásait és képes felismerni az azoktól való eltéréseket, valamint a csupán formai egyezéseket. • Felismeri a jelenkori jogtörténet mint tematika és módszertan megválasztásának jelentőségét, és ennek alapján eligazodik a különböző módszertani alapvetésekhez fűződő paradigmák között. • Felismeri a primer források jelentőségét, valamint az azokból levonható konzekvenciák fontosságát. • Rendelkezik a jogász, továbbá a jogtudományi standardoknak megfelelő írás sajátos elemeivel, szabályaival és technikáival. Képességek • Képes értékelő viszony kialakítására a vizsgált jogintézmény történeti előzményeivel. Emellett képes a jogintézmények hatályos jogi leképeződésükhöz való kapcsolatának elemzésére. • Képes a primer, lehetőleg levéltári források témaorientált megválasztására, valamint ezek felkutatására. • Képes a primer forrásokból releváns következtetések levonására azok kivonatolt ismételése helyett. • Elutasítja a történeti jellemvonásokat figyelmen kívül hagyó, csupán az elnevezésekből azonosságokra építő hagyományépítést. • Képes témaorientáltan a magyar közigazgatás-tudomány „klasszikusainak” felhasználására, és a leíró jellegű közigazgatási művektől való elkülönítésükre. E forrásokat megfelelően használja fel az egyes jogintézmények vizsgálatakor. Attitűdök • Igénye van a szaktudományos megközelítések feldolgozására, a tudományos vélemények ütköztetésére, rendszeresen tanulmányozza a vizsgált jogintézményt elemző tudományos közleményeket. • Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra és azokat a jogtörténeti ismeretein keresztül képes értékelni. • Kritikusan viszonyul a jogtörténeti módszertant „díszítő elemként” alkalmazó jogalkotási és tudományos tendenciákhoz. • Elkötelezett az igényes, minőségi tudományos munka iránt, amely a jogtörténeti források értő feldolgozására épül. Autonómia és felelősség • Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra. • Önállóan, pontosan végzi munkáját, a tudományos elemzések feldolgozásában, az értelmezési eredmények kimunkálásában törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során egyaránt. • Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. • Vállalja az önálló kezdeményezéseket a jogtudományi kutatások befolyásolására és ezekkel kapcsolatban vállalja a felelősséget.	

ÉRVELÉS A TÁRSADALOMTUDOMÁNYI VITÁBAN**(a doktori képzés fakultatív tárgya)**

1) Kreditek száma:	5	2) Tanórák száma (átlag - heti - nappali)	2	3) Meghirdetés (félév):	ősz
4) Kurzus típusa	Előadás		5) Értékelés:	Kollokviumi jegy (1-5)	
6) A tárgyjegyző oktató(k)			Prof. Dr. Karsai Krisztina, Dr. Molnár Erzsébet		
7) Intézet, tanszék, mely a tárgy meghirdetéséről gondoskodik			Bűnügyi Tudományok Intézete		
8) A tárgy oktatásának célja					
A tantárgy oktatásának célja az, hogy a doktoranduszok megismerkedhessenek a vitakultúrával, olyan érveléstechnikákat sajátítsanak el, amelyeket aztán saját tudományterületük vonatkozásában alkalmazni tudnak. Cél továbbá az is, hogy a hallgató megtanuljon absztrahálni és objektivizálni, képes legyen a saját szubjektív szakmai álláspontjától elvonatkoztatva más szerepbe helyezkedni. Ez azért hasznos, mert megtanulja megkérdőjelezni a saját szubjektív valóságát, ezáltal képes lesz arra, hogy minél tisztább tudományos állásfoglalásokat tegyen saját szakterületén.					
9) A tárgy tematikája					
1. Bevezetés az érveléstudományba 2. Vitakultúra alapismeretek 3. Vitatechnikák és vitamódszerek 4. Manipulatív vitatechnikák felismerése 5. Vitatechnikák alkalmazása a gyakorlatban I. 6. Vitatechnikák alkalmazása a gyakorlatban II. 7. Vitatechnikák alkalmazása a gyakorlatban III. 8. Vitatechnikák alkalmazása a gyakorlatban IV. 9. Vitatechnikák alkalmazása a gyakorlatban V. 10. Vitatechnikák alkalmazása a gyakorlatban VI.					
10) Az írásos tananyag, segédanyag					
Elsősorban az órán elhangzott ismeretanyag képezi a kurzus tárgyát. Ajánlott irodalom: - Horváth Gizella: A vitatechnika alapjai. Scientia Kiadó, Kolozsvár, 2002. - Szivák Judit: A vita. Gondolat Kiadó, Budapest, 2010.					
11) A számonkérés jellemzői:		A számonkérés félévközi értékeléssel történik, az órán kiadott feladatok elvégzésének értékelésével.			
12) Kompetenciák					
Tudás					
• Rendelkezik a vitatechnika és az érveléstudomány tárgykörének, általános és specifikus jellemzőinek, legfontosabb irányainak és pontosan kidolgozott határainak, megállapodott és vitatott összefüggéseinek ismeretével. • Alkotó módon megérti az adott tudományterület összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő fogalmi rendszereket, terminológiát.					
Képességek					

- Képes az egyes vitatechnikákat és érvelési módszereket tudatosan alkalmazni bármilyen társadalomtudományi téma vonatkozásában.
- Alkalmazni, illetve továbbfejleszteni tudja szakterületének sajátos ismeretszerzési és problémamegoldási módszereit a tanult érveléstechnikák beéíptésével.
- Képes az elvi kérdések újszerű, eddig ismeretlen gyakorlati vonatkozásainak kreatív kidolgozására.
- Képes új projektek tervezésére, megvalósítására, adott tudományterületen kutatást végezni, új technikákat és megközelítéseket kialakítani.

Attitűdök

- Képviseli és saját témájához kapcsolódva továbbfejleszti azokat a relációkat, amelyek a szakterület sajátosságából következően járulnak hozzá szakmai hálózatépítés folyamatához, ehhez felhasználva a tanult érveléstechnikákat.
- Rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely lehetővé teszi a kutatási területén jelen pillanatban még átláthatatlan, előjelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítását és megoldását.

Autonómia és felelősség

- Alkotó, kreatív önállósággal épít ki és kezdeményez új tudásterületeket, és kezdeményez új gyakorlati megoldásokat.
- Vezető szereppel és magas szintű kooperációval képes részt venni az elméleti és gyakorlati kérdések megfogalmazásában.
- Képes egyenrangú, vitapartneri szerep vitelére a tudományterület szakembereivel.
- Felelősséggel vállalja szakmája elméleti és gyakorlati kérdései kapcsán új etikai kérdések felvetését és megválaszolását.

Bevezetés az összehasonlító politikatudományba
(a doktori képzés fakultatív tárgya)

1) Kreditek száma:	5	2) Tanórák száma (átlag - heti - nappali)	2	3) Meghirdetés (félév):	ősz
4) Kurzus típusa	Előadás		5) Értékelés:	Kollokviumi jegy (1-5)	
6) A tárgyjegyző oktató(k)			Dr. Fejes Zsuzsanna, PhD, habil, egyetemi docens		
7) Intézet, tanszék, mely a tárgy meghirdetéséről gondoskodik			Nemzetközi és Regionális Tanulmányok Intézet		
8) A tárgy oktatásának célja					
A kurzus célja, hogy áttekintést nyújtson az európai állam- és kormányzáselméletek alapelveiről és forrásairól, valamint az kormányzati rendszerek gyakorlati működéséről. A hallgatók alapos ismereteket szerezhetnek az államiság európai koncepciójáról, az alkotmányosságról és a demokrácia alapelveiről. Az előadások olyan témákat tárgyalnak majd, mint a hatalom, a tekintély és a szuverenitás természete, a társadalmi szerződés elméletei, a politikai legitimitációval kapcsolatos igények, a társadalmi rend természete, a konfliktus és az együttműködés társadalmi szerepe, a haladás eszméi, a politikai rendszerek etikai indoklása, valamint a politikai elmélet főbb alternatívái. A tantárgy értékeli, hogy egyes politikai fogalmak és európai értékek hogyan alakultak ki a 20. század folyamán; valamint megvitatja az elmúlt évszázadok során kifejlesztett módszertani eszközöket. Különös hangsúlyt kap ezeknek az eszméknek a jelentősége a politikai filozófia kortárs vitái szempontjából. Az államtudományokba való eszmetörténeti bevezetés és az európai kormányzati rendszerek történeti fejlődésének elemző leírása után a kurzus a közhatalom eszméjére helyezi a hangsúlyt, és a szuverenitás fogalmára összpontosítva elemzi annak alapjait, majd a demokrácia és a jogállamiság alkotmányos elvének megvitatásával zárul. A kurzus kulcsfontosságú információkat nyújt a nemzeti és európai identitásfolyamatokról és az identitás dinamikájáról. A kurzus kvalitatív és kvantitatív adatok alapján elemzi és értékeli, hogy milyen hatással van a globalizáció a nemzetállamra, milyen állami kapacitásokra van leginkább szükség ahhoz, hogy a globalizáció kihívásaira reagálni lehessen.					
9) A tárgy tematikája					
1. Bevezetés 2. Az állam politikai elméletei I.: Szuverenitás. A szuverenitás elméletei és kérdései. Társadalmi szerződések elméletei (államszerződés). Az állam és társadalom. (Hobbes T., Locke J., Rousseau J-J.). 3. Az állam politikai elméletei II.: A hatalommegosztás eszméje. Montesquieu: A törvények szelleméről. A decentralizált hatalommegosztás. Az állami struktúrák tipológiája. 4. A modern állam. Állam- és kormányformák Európában. 5. A demokrácia és a jogállamiság fogalma. A demokrácia modelljei. 6. A demokrácia és a demokratizálódás összehasonlító elemzése 7. Állam és kormányzás. A közigazgatás és a demokratikus kormányzás 8. A kormányzati igazgatás modelljei. 9. Az állam modernizációja: közigazgatási reformok. Jó állam és jó kormányzás.					

10. Az európai eszme fejlődése. A közös európai kulturális örökség hozzáadott értékei. Egység a sokféleségben.
11. Az európai integráció és a nemzetiségi kérdés. Európa, az állam és a nemzet. Európai alkotmányosság.
12. Nacionalizmus és multikulturalizmus. Új társadalmi mozgalmak.
13. A globalizáció és az állam. Globalizáció és kormányzás.
14. A globalizáció és az állam szerepe: Kihívások és perspektívák.

10) Az írásos tananyag, segédanyag

KÖTELEZŐ IRODALOM

- Gerald F. Gaus and Chandran Kukathas: Handbook of Political Theory, SAGE, London, 2004.
- George Klosko (ed.): The Oxford Handbook of the History of Political Philosophy. Oxford, 2011.
- David Held: Law of States, Law of Peoples. Legal Theory, Volume 8, Issue 01, March 2002, pp 1-44.
- David Held: Models of Democracy. Stanford University Press, Stanford, California, 2006. Chapter 3 (70-89) Chapter 5 (157-197) Chapter 6 (199-233) Chapter 10 (335-353)
- Jon Pierre: Globalization and governance. Edward Elgar, USA, 2013.
- John McGarry and Michael Keating (eds.): European Integration and the Nationalities Question. Routledge, London and New York, 2006.
- Kaiser Tamás ed. (2017): Measurability of Good State and Governance II. Budapest, Dialóg Campus Kiadó. ISSN 2498-8146

AJÁNLOTT IRODALOM

- Bettina Westle – Paolo Segatti (eds.): European Identity in the Context of National Identity: Questions of Identity in Sixteen European Countries in the Wake of the Financial Crisis, Oxford University Press; 1 edition, 2016. ISBN-13: 978-0198732907
- Bayliss-Smith: Globalization in the World Politics, Oxford University Press, 2005.
- Colin Bird: An introduction to political Philosophy. Cambridge University Press, 2006.
- Francis Fukuyama: State Building: Governance and World Order in the 21st Century: Governance and World Order in the Twenty-first Century, Cornell University Press, 2004.
- Markus Thiel – Rebecca Friedman: European Identity and Culture: Narratives of Transnational Belonging (Studies in Migration and Diaspora), Routledge, 2016. ISBN-13: 978-1138247109

11) A számonkérés jellemzői:

írásbeli beszámoló

12) Kompetenciák

Tudás

- Rendelkezik az adott tudományterület tárgykörének, általános és specifikus jellemzőinek, legfontosabb irányainak és pontosan kidolgozott határainak, megállapodott és vitatott összefüggéseinek kutatási szintű ismeretével.

- Alkotó módon megérti az adott tudományterület összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő fogalmi rendszereket, terminológiát.
- Rendelkezik adott tudományterület önálló kutatásához szükséges kutatás-módszertani ismeretekkel.

Képességek

- Képes az adott szakterület kreatív analízisére, átfogó és speciális összefüggések szintetikus, új szemléletű megfogalmazására és az ezekkel adekvát értékelő és kritikai tevékenységre.
- Alkalmazni, illetve továbbfejleszteni tudja szakterületének sajátos ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.
- Képes az elvi kérdések újszerű, eddig ismeretlen gyakorlati vonatkozásainak kreatív kidolgozására.
- Képes előre nem látható szakmai problémák azonosítására, és az azok megoldásához szükséges kutatási szintű részletes elvi és gyakorlati háttér feltárására.

Attitűdök

- Rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely lehetővé teszi a kutatási területén jelen pillanatban még átláthatatlan, előjelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítását és megoldását.
- Jellemző viszonyulása a szilárd szakmai elköteleződés, az új utak keresésére való elhivatottság állandósulása, a kitartó munkavégzés szükségességének elfogadása.

Autonómia és felelősség

- Alkotó, kreatív önállósággal épít ki és kezdeményez új tudásterületeket, és kezdeményez új gyakorlati megoldásokat.
- Képes egyenrangú, vitapartneri szerep vitelére a tudományterület szakembereivel.
- Felelősséggel vállalja szakmája elméleti és gyakorlati kérdései kapcsán új etikai kérdések felvetését és megválaszolását.